

Avfallsplan 2015-2020

– Bilagor

Bilaga 1

Nulägesbeskrivning

- 1 Ansvarsfördelning inom avfallsområdet
 - 1.1 Ansvaret fördelas på olika aktörer
 - 1.2 Avfallsorganisationen i Södertälje
 - 1.3 Finansiering

2. Insamling och behandling av hushållsavfall och avfall med producentansvar
 - 2.1 Gröna påsen och restpåsen
 - 2.1.1 Insamling
 - 2.1.2 Behandling
 - 2.2 Grovavfall
 - 2.3 Farligt avfall
 - 2.4 Avfall från enskilda avlopp
 - 2.5 Fett från fettavskiljare
 - 2.6 Avfall med producentansvar
 - 2.7 Sammanställning av hushållens avfall 2012

3. Övrigt avfall under kommunens ansvar
 - 3.1 Snö
 - 3.2 Sopsand och gatubrunnsslam
 - 3.3 Avfall från kommunala avloppsreningsverk

4. Övrigt verksamhetsavfall som uppkommer i kommunen
 - 4.1 Avfall från energiutvinning
 - 4.2 Bygg- och rivningsavfall
 - 4.3 Övrigt avfall

5. Förorenade områden

1 Ansvarsfördelning inom avfallsområdet

1.1 Ansvaret fördelas på olika aktörer

Ansvaret för avfallshanteringen är reglerat i miljöbalkens 15:e kapitel och är fördelat mellan flera olika aktörer.

Kommunens ansvar: Varje kommun har ett renhållningsansvar. Det innebär att kommunen är skyldig att se till att hushållsavfall inom kommunen transporteras till en behandlingsanläggning och att det återvinns eller bortskaffas. Kommunen ansvarar även för att det finns en renhållningsordning, det vill säga föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen, och en avfallsplan. Renhållningsordningen antas av kommunfullmäktige.

Producentansvar: Sedan 1994 finns ett lagstadgat producentansvar för vissa varor och förpackningar. Producentansvar innebär att företag som producerar eller säljer produkter på den svenska marknaden har ansvar för att dessa samlas in och återvinns. Producentansvaret har succesivt utökats och omfattar nu åtta avfallsslag: batterier, bilar, däck, elektriska och elektroniska produkter, förpackningar, returpapper, läkemedel och radioaktiva produkter.

Avfallsinnehavarens ansvar: Den som har avfall ska se till att avfallet hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Det innebär för hushållen att sortera sitt avfall enligt föreskrifterna i renhållningsordningen.

Verksamhetsutövare har ett stort ansvar för det avfall som uppstår i verksamheten. Man ska ha kunskap om avfallet och dess effekter på miljön. Man är även ansvarig för att avfallet omhändertas på en anläggning som har tillstånd att hantera avfallet samt att det transporteras av en transportör med tillstånd.

Myndigheternas ansvar: Myndigheterna (miljökontoret, länsstyrelsen, Jordbruksverket, Naturvårdsverket, Strålskyddsmyndigheten) ger tillstånd för behandlingsanläggningar och för transport av avfall samt utövar tillsyn och vägleder om avfallshantering.

1.2 Avfallsorganisationen i Södertälje

Kommunfullmäktige är ansvarig för att den kommunala renhållningsskyldigheten enligt miljöbalkens 15 kap uppfylls. Kommunfullmäktige beslutar om avfallstaxa och renhållningsordning.

Tekniska nämnden har verksamhetsansvaret för hanteringen av avfall. Tekniska nämnden förvaltar även de nedlagda deponier som finns på kommunal mark.

Telge Återvinning är ett helägt kommunalt bolag. Telge Återvinning är utförare av avfallshanteringen. Bolaget är även ansvarigt för information till medborgarna, tar fram underlag till avfallstaxa samt rapporterar in kommunens avfallsstatistik i avfall webb. Miljönämnden utövar tillsyn av avfallsanläggningar enligt miljöbalken.

1.3 Finansiering

Insamling och behandling av hushållsavfall finansieras med avfallstaxan. Kommunfullmäktige beslutar om taxans storlek och fördelning.

2. Insamling och behandling av hushållsavfall

Hushållsavfall definieras i miljöbalkens 15:e kapitel som ”avfall som kommer i hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet”. Undantag är avfall som omfattas av producentansvar, där en stor del av hushållens avfall i form av papper, metall, glas och plast ingår (se avsnitt 2.6).

Exempel på hushållsavfall är matavfall, vanliga ”sopor”, trasiga möbler och färgrester, men även slam från små avloppstankar samt latrin. Naturvårdsverket har tagit fram en vägledning till hur man ska definiera hushållsavfall¹, där man förtydligar att hushållsavfall ska uppkomma regelmässigt vid nyttjande av mark och byggnad för bostadsändamål.

2.1 Gröna påsen och restpåsen

2.1.1 Insamling

Det avfall som återstår sedan grovavfall, farligt avfall och avfall som omfattas av producentansvar sorterats ut kallas kärl- och säckavfall. I Södertälje är kärl- och säckavfallet gröna påsar och restpåsar. I de gröna påsarna ska hushållen lägga matavfallet. Övrigt restavfall läggs i en valfri påse. Båda påsarna läggs sedan i samma behållare. Det finns för närvarande fyra olika insamlingssystem för kärl- och säckavfall i kommunen: Insamling i fyrfackskärl, insamling i vanlig soptunna, sopsugsystem samt molokbehållare. Container används ibland under sommaren i vissa fritidshusområden, eller som en tillfällig lösning.

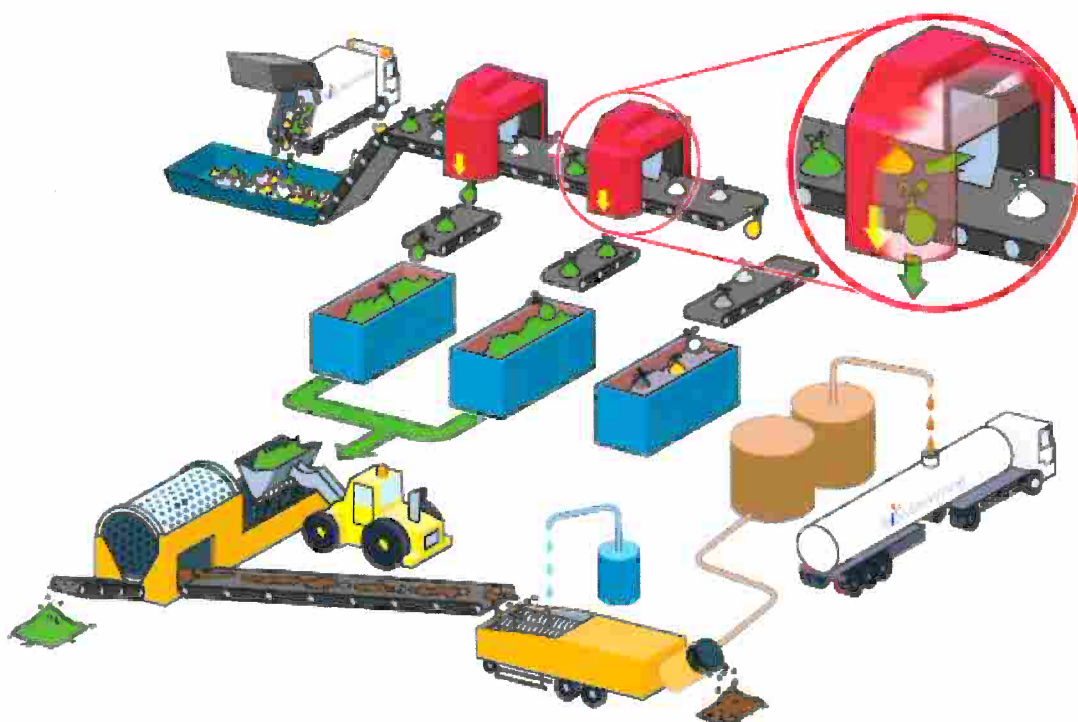
¹Vägledning till definitionen av hushållsavfall, Naturvårdsverket 2008-01-16

Restaurangers och storköks matavfall hämtas direkt av matbilen. En personalrestaurang har en avfallskvarn installerad. Det malda matavfallet samlas i en tank och körs direkt till rötning.

2.1.2 Behandling

Kärl- och säckavfallet körs till Tveta återvinningsanläggning, där det tippas i sorteringsverket. De gröna påsarna sorteras ut från restpåsarna, vilket sker med optisk sortering.

De gröna påsarna körs till en annan del av anläggningen där de öppnas och plastpåsen siktas bort. Matavfallet mals sedan i en blandarvagn, där även vatten tillsätts, och pressas genom en skruvpress där större bitar avskiljs. Matavfallet är nu flytande och samlas i en tank. En tankbil kör den flytande massan till SYVAB, det kommunala reningsverket, där samrötning sker. Biogasen som produceras uppgraderas till fordonsgas och rötresten återförs till jordbruksmark eller ingår i jordtillverkning beroende på om slammet når kvalitetskraven i REVAQ eller inte. SYVAB är REVAQ-certifierat. (referens till SYVABS miljörapport 2012).

Sortering och förbehandling av matavfall

Restpåsarna körs till en anläggning för avfallsförbränning. Då ingen sådan anläggning finns i Södertälje kommun handlas denna tjänst upp. I förbränningsprocessen omvandlas avfallet till fjärrvärme och el.

2.2 Grovavfall

Grovavfall är den del av hushållsavfallet som är tungt eller skrymmande. Exempel på grovavfall är möbler, gips, isolering och trädgårdsavfall. Grovavfall ska lämnas på återvinningscentralerna. I Södertälje finns det två återvinningscentraler, Returen och Tveta (som är en del av Tveta återvinningsanläggning). I flera områden med flerfamiljshus finns det även grovsoprum och i en del områden står containrar utställda.

Grovavfallet behandlas olika beroende på avfallstyp. Grovavfall från grovsoprum och utställda containrar måste först eftersorteras. Trädgårdsavfall komposteras och används vid jordtillverkning. Metall och wellpapp återvinns. Trä, plast, möbler och textil förbränns, medan exempelvis gips och isolering deponeras. Deponeringen sker på en extern anläggning, eftersom det inte finns någon deponi för dessa material i kommunen.

2.3 Farligt avfall

Det är många avfallsslag som kan vara farligt avfall. Några exempel är: färg, lösningsmedel, vissa oljor, elektronik, vitvaror, batterier, glödlampor och asbest. Hushåll och småföretagare lämnar farligt avfall till återvinningscentralerna. Hushållen kan även lämna farligt avfall till miljöbilen. Glödlampor och batterier kan lämnas genom hemsorteringen.

Allt farligt avfall som samlas in eller lämnas på Returen körs till Tveta återvinningscentral för sortering och mellanlagring. Avfallet packas sedan och transporteras vidare till återvinning eller destruktion. Kylmöbler, vitvaror, elektronik, batterier och oljor materialåtervinns. Andra avfallsslag som småkemikalier och tryckimpregnerat virke förbränns. Några avfallsslag deponeras, till exempel asbest.

2.4 Avfall från enskilda avlopp

Avfall från enskilda avlopp är den största andelen av den totala mängden hushållsavfall. Kommunen har en betydande andel boende utanför tätorterna och även många fritidshusområden.

Även om vissa fritidshusområden omvandlas och ansluts till det kommunala reningsverket finns många enskilda avlopp i kommunen som behöver förbättras. Det innebär att mängden

avfall från enskilda avlopp kommer att vara konstant eller till och med öka i framtiden. Avfall från enskilda avlopp är ett samlingsnamn för slam från trekammarbrunnar, slutna tankar, bdt (bad-disk-tvätt)-avskiljare, minireningsverk, fosforfällor samt latrin.

Slam från trekammarbrunnar, slutna tankar, bdt-avskiljare samt minireningsverk hämtas med sugbil och slammet töms sedan i det kommunala avlopps nätet och behandlas så småningom med övrigt avloppsvatten på Himmerfjärdsverket (SYVAB). Vissa slutna tankar behandlas från hösten 2012 i en våtkompostanläggning utanför Hölö, som ägs av Telge Nät. Anläggningen har kapacitet för 1 500 m³ per år, vilket motsvarar drygt 10 procent av de slutna tankar som finns i kommunen i dag.

Latrintunnor hämtas med flakbil och körs till Sörby Gård i Eskilstuna, där materialet behandlas i en våtkompost för att därefter spridas på åkermark. Latrintunnorna förbränns. Drygt 650 fastigheter har latrinhämtning. Av dessa är cirka 85 permanentbostäder. I kommunen finns även ett 30-tal fosforfällor installerade. Beroende på hur fosforfällan är konstruerad behöver materialet hämtas med sugbil eller flakbil. Det finns ännu ingen etablerad behandling av detta material i kommunen.

Tabell: Översikt av avfall från enskilda avlopp

Typ	Antal anläggningar	Ton 2012	Behandling
Trekammarbrunn	2 744	6 860	Kommunalt reningsverk
BDT-avskiljare	566	566	Kommunalt reningsverk
Minireningsverk	204	306	Kommunalt reningsverk
Sluten tank	4 163	12 543	Kommunalt reningsverk/våtkompost
Sluten tank vakuum	18	30	Våtkompost
Fosforfällor		4	Jordförbättring på deponiområde
Latrin	650	27	Våtkompost

2.5 Fett från fettavskiljare

De bestämmelser som gäller för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Södertälje (ABVA) reglerar att fastighetsägare inte får släppa ut fett i större mängder än vad som finns i normalt avloppsvatten från hushåll. Anledningen är att fett kan orsaka stopp i

avloppsledningsnätet. Därför ska verksamheter som hanterar mycket fett, exempelvis matsalar, restauranger, bagerier, gatukök och livsmedelsbutiker ha fettavskiljare installerade på sina avlopp. År 2012 fanns 163 registrerade fettavskiljare. Tömningen av dessa gav upphov till 900 ton fettavskiljarslam. Slammet användes som spädvätska vid förbehandling av kommunens matavfall på Tveta återvinningsanläggning.

2.6 Avfall med producentansvar

I Sverige har vi lagstiftat producentansvar för åtta avfallsslag. Producentansvaret innebär att det är producenterna som ansvarar för att samla in och ta hand om uttjänta produkter.

De produkter som omfattas av producentansvar är:

- batterier,
- bilar,
- däck,
- elektriska och elektroniska produkter (inklusive glödlampor och viss belysningsarmatur),
- förpackningar,
- returpapper,
- läkemedel (Läkemedelsverket),
- radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor (Strålsäkerhetsmyndigheten).

Producenterna har i de flesta fall organiserat sig i olika materialbolag som sköter insamling och behandling av respektive avfallsslag. Materialbolagen för förpackningar och tidningar har bildat Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB (FTI). FTI samordnar lokala etableringar och drift av återvinningsstationer, och avtal med kommuner eller kommunala bolag för markupplåtelse och städning.

2.7 Sammanställning av hushållens avfall 2012

Avfallsslag	Mängd total (ton)	Kg/invånare	Nivå i avfallshierarkin	Omhändertagande
Restpåse	16 372	166	4	Energiutvinning
Summa Matavfall	4 368	44	3	Rötning och återföring av biogödsel
<i>Gröna påsar</i>	<i>2 906</i>			
<i>Matbilen</i>	<i>1 209</i>			
<i>hemkompost</i>	<i>253</i>			
Trädgårdsavfall	3 207	33	3	Kompost
Summa Grovavfall	13 125	133	3–5	
<i>Wellpapp</i>	<i>2 379</i>		3	Materialåtervinning
<i>Trä</i>	<i>3 374</i>		4	Energiutvinning

<i>Metall</i>	998		3	Materialåtervinning
<i>Kläder</i>	509		4	Energiutvinning
<i>Möbler</i>	370		4	Energiutvinning
<i>Övrigt brännbart</i>	2 894		4	Energiutvinning
<i>Övrigt grovavfall</i>	1 883		3	Konstruktionsmaterial
<i>Deponirest</i>	717		5	Deponering
Farligt avfall	2 087	21	3–5	Materialåtervinning Energiutvinning Deponering
Summa avfall från enskilda avlopp	20 275	206	3	Avloppsreningsverk Våtkompost
Fettavskiljarslam	900	9	3	Rötning och återföring av biogödsel
Avfall med producentansvar (vissa, ej FA)	7 710	78	3	Materialåtervinning

3. Övrigt avfall under kommunens ansvar

3.1 Snö

Under snörika vintrar kan fastighetsägare behöva transportera bort snö för att lägga upp den på annan plats. Snö som kommer från till exempel vägar och trottoarer innehåller normalt föroreningar, såsom halkbekämpningsmedel, skräp och föroreningar från trafiken. Om snön läggs upp på asfalt och andra hårda ytor kan föroreningar följa direkt med dagvattnet. Snö bör i stället läggas upp på en yta där smältvattnet kan infiltrera i marken, till exempel grus eller gräs. Då kan föroreningarna i smältvattnet fastläggas i marken innan det når ett vattendrag. Snön bör helst samlas upp direkt efter snöfall för att förhindra att den förorenas av trafik, mark, med mera.

Tippning av snö i vatten eller vattenområde är förbjudet, enligt miljöbalkens 15 kap. 31 §, eftersom massorna riskerar att förorena vattnet. Det finns dock möjlighet att ansöka om dispens hos länsstyrelsen.

3.1.1 Handläggning

1. Om verksamhetsutövaren inte ska iordningställa någon platta, eller dylikt, är verksamheten inte anmälnings-/prövningspliktig, dock råder samrådspplikt, enligt MB 12:6. Miljökontoret ska därmed få en chans att bedöma lokalisering och störningar som kan

påverka miljö eller hälsa, såsom transporterna, vilka kan utgöra en bullerstörning hos eventuella närboende. Om miljökontoret bedömer att snötippens placering är olämplig kan kontoret förbjuda åtgärden ur miljö- och hälsosynpunkt. Oftast bör det dock räcka med ett föreläggande om försiktighet som innehåller krav på efterföljande städning med mera.

2. Om verksamhetsutövaren iordningställer en hårdgjord yta för att lägga upp snö bedöms detta som en anläggning för avfall. Verksamheten måste därmed anmälas till miljökontoret. Om verksamhetsutövaren planerar att lägga upp stora mängder snö på den hårdgjorda ytan kan det bli aktuellt med en tillståndsprovning hos länsstyrelsen. Verksamheten kan även behöva prövas om man tänker samla in och leda bort smältvatten, eller installera någon annan typ av teknisk anordning vid upplagsplatsen för snön.

3.2 Sopsand och gatubrunnsslam

Sopsand, det vill säga den sand som under vintern används för halkbekämpning, samlas in under våren. Mängden sand är mycket beroende på hur vintern varit och kan variera mellan 2 000–5 000 ton/år. Sanden kan återanvändas en gång, men behöver sedan bytas ut. Kasserad sand används som konstruktionsmaterial eller fyllnadsmassor.

Gatubrunnsslam är ett avfall som uppstår när gatubrunnar slamsugs. Avfallet består huvudsakligen av vatten, sand och grus. År 2012 uppstod 2 200 ton gatubrunnsslam i kommunen. Slammet avvattnades och den kvarvarande sanden användes som konstruktionsmaterial på Tvetå Återvinningsanläggning fram till maj 2013. För närvarande omhändertas slammet på Sofielunds avfallsanläggning i Huddinge.

3.3 Avfall från kommunala avloppsreningsverk

Avloppsvattnet från Södertälje tätort leds till Himmerfjärdsverket och renas där. Himmerfjärdsverket är ett stort reningsverk som drivs av SYVAB (Sydvästra Stockholmsregionens VA-verks aktiebolag). SYVAB ägs av kommunerna Botkyrka, Nykvarn och Salem samt av Telge AB och Stockholm Vatten AB. Himmerfjärdsverket ligger i Botkyrka kommun. Under 2012 var antalet anslutna personer cirka 294 400. Antalet anslutna har under de senaste åren stadigt ökat med 1–2 procent per år. Totalt tog Himmerfjärdsverket under 2012 emot en avloppsmängd på 42,1 miljon m³ avloppsvatten, vilket motsvarar ett dygnsmedelsflöde på 114 800 m³/dygn. Ungefär 8 procent av flödet kommer från anslutna industrier.

Himmerfjärdsverket renar avloppsvatten i en konventionell anläggning med mekanisk, kemisk och biologisk rening samt slutpolering. Det slam som uppkommer vid

vattenreningen behandlas genom rötning och avvattning. Externt organiskt material, exempelvis matavfall från Södertäljes gröna påsar, matbil och fettavskiljarslam, samrötas med reningsverksslam i rötkammaren. Himmerfjärdsverket är certifierat enligt REVAQ, vilket innebär att man bedriver ett långsiktigt arbete för att förbättra kvaliteten på rötresten. Målet är en hållbar återföring av avloppsslam till jordbruksmark.

Produktion och användning av rötat slam 2012	ton TS
<i>Slamproduktion totalt</i>	7 230
<i>Mellanlagring för hygienisering och framtida spridning på jordbruksmark</i>	5 541
<i>Återföring jordbruksmark</i>	580
<i>Användning i jordtillverkning</i>	1 290
<i>Förbränning</i>	60

I Södertälje kommun finns två mindre reningsverk, ett i Hölö och ett i Mölnbo, som drivs av Telge Nät. Reningsverken är lika stora och tekniskt identiska. Vattnet renas genom mekanisk, biologisk och kemisk rening. Det mekaniska steget består av ett rensgaller. Cirka 1,5 ton material fastnade i rensgallret från respektive reningsverk 2012. Avfallet från rensgallrena förbränns. Både i det biologiska steget och i det kemiska steget bildas slam. Slammet avskiljs med sedimentering och körs med sugbil till Moraberg industriområde, där det tappas på det kommunala avloppsnätet och sedan behandlas tillsammans med avloppsvattnet på Himmerfjärdsverket. 2012 var mängden slam 826 m³ från Hölö och 743 m³ från Mölnbo.

4. Övrigt verksamhetsavfall som uppkommer i kommunen

4.1 Avfall från energiutvinning

Vid produktion av fjärrvärme och kraftvärme uppstår avfall främst i form av förbränningsrester. I kommunen finns flera anläggningar för produktion av fjärrvärme och en anläggning som även producerar el (kraftvärme). Alla anläggningar utom Järna panncentral drivs av Söderenergi. Järna panncentral drivs av Telge Nät.

Söderenergi producerar fjärrvärme för cirka 300 000 personer, kontor och industrier i södra Storstockholm samt el motsvarande förbrukningen i 100 000 hushåll. Produktionen sker främst i Igelsta kraftvärmeverk, Igelsta värmeverk och Fittjaverket i Botkyrka. Huddinge

Maskincentral i Huddinge och Geneta Panncentral i Södertälje används bara om det är mycket kallt ute. Totalt bildades 75 000 ton förbränningsrester 2012.

Anläggning	Bränsle	Förbränningsrester (2012) ton
Igelsta kraftvärmeverk	Skogsflis Returbränslen	<i>Flygaska:16 200</i> <i>Pannsand:11 300</i>
Igelsta värmeverk	Skogsflis, pellets Returträ, bränslekross, bränslepellets, torv	<i>Flygaska:22 700</i> <i>Bottenaska:18 200</i> <i>Pannsand:3 800</i>
Fittjaverket	Träpellets	<i>Flygaska: 500</i>
Järna panncentral	Havreskal, träpellets	<i>Flygaska:1 500</i>

Förbränningsresterna hanteras på Tvetå återvinningsanläggning. Bottenaska och panssand siktas för att få fram metaller, och restmaterialet används som konstruktionsmaterial på Tvetå återvinningsanläggning eller på andra deponier i regionen. Flygaskan används som konstruktionsmaterial på Tvetå återvinningsanläggning.

4.2 Bygg- och rivningsavfall

Vid ny- och ombyggnation, rivningsprojekt och anläggningsprojekt uppstår avfall. Detta avfall är till stor del betong, sten, metaller, trä, glas, gips, keramiska material, plast och isolering, men även förpackningsmaterial, såsom wellpapp, plast frigolit med mera. En del av bygg- och rivningsavfallet är farligt avfall, exempel på det är elavfall, asbest, PCB-fogar. Byggherren ansvarar för att avfallet transporteras till godkänd behandlingsanläggning och för att transportören har tillstånd till transport av avfall/transport av farligt avfall.

Hos många entreprenörer och byggföretag är medvetenheten stor och avfallet källsorteras. Uppföljning på plats är dock viktig. Återanvändning och återbruk behöver utvecklas. Det saknas även statistik över hur mycket bygg- och rivningsavfall som genereras i kommunen, och därmed finns heller ingen uppföljning över hur mycket som återvinns i dag.

4.3 Övrigt avfall

Det finns ingen sammanhållen statistik på avfall från företag och verksamheter i kommunen. Det är företagen själva som väljer transportör och mottagare av sitt verksamhetsavfall.

Verksamhetsutövaren är därmed skyldig att se till att avfallet transporteras av en transportör med tillstånd till en anläggning, som har tillstånd till att ta emot avfallet. Denna anläggning behöver inte ligga i kommunen.

AstraZeneca och Scania är två stora företag som också har betydande avfallsmängder. Avfallsmängden från AstraZeneca var 2012 8 400 ton, varav 3 000 ton farligt avfall. Av dessa förbrändes 500 ton i AstraZenecas egen ångcentral. Scania genererade 2012 totalt 46 000 ton avfall. Den största posten är gjuterisand, 19 500 ton. Stora mängder metallspån uppkommer också cirka 15 000 ton, en del av dessa återvinns intern på gjuteriet.

Södertälje sjukhus är en annan stor arbetsplats i kommunen. Verksamheten genererade cirka 780 ton avfall 2012. Av dessa var 24 ton specialavfall, såsom läkemedel, smittförande avfall och skärande/stickande avfall. Detta avfall förbränns på anläggningar med särskilt tillstånd. Ingen sådan anläggning finns i kommunen.

5. Förorenade områden

Ett förorenat område är en plats som är så förorenad att den kan medföra skada eller olägenheter för människors hälsa eller miljö. I ett sådant område, det vill säga mark, vatten, sediment och/eller byggnader och anläggningar, överskrider halterna av en förorening den lokala naturliga bakgrundshalten.

För närvarande finns 8 546 kända områden som är eller kan vara förorenade i Stockholms län. I Södertälje finns omkring 440 konstaterat eller misstänkt förorenade områden. Av dessa är 19 riskklassade områden. Två områden i riskklass 1, sex områden i riskklass 2, nio områden i riskklass 3 och två områden i riskklass 4. I den prioriterade listan som finns för Stockholms län finns två områden från Södertälje med; Igelstatomten och Södertälje kanal.

Kommunen har i Miljöprogram för Södertälje kommun 2013–2016 antagit som mål att: ”Samtliga förorenade områden som innebär akuta risker vid direktexponering och sådana områden som idag, eller inom en nära framtid, hotar betydelsefulla vattentäkter eller värdefulla naturområden ska vara utredda och vid behov åtgärdade vid utgången av år 2020. Åtgärder ska fram till år 2020 ha genomförts vid så stor andel av de prioriterade förorenade områdena att miljöproblemet i sin helhet i huvudsak kan vara löst allra senast år 2050.”

Mer information om förorenade områden finns i bilaga 3.

Bilaga 2

Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall

Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om innehållet i en kommunal avfallsplan och länsstyrelsens sammanställning (NFS 2006:6) ska avfallsplanen innehålla uppgifter om de anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall som finns i kommunen. Detta gäller dock endast sådana anläggningar som är tillstånds- eller anmälningspliktiga, enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899). Även anläggningar för mellanlagring omfattas med undantag för anläggningar som enbart mellanlagrar avfall som uppstått inom fastigheten.

I första tabellen finns de anläggningar som är tillståndspliktiga och i den andra tabellen redovisas anläggningar som är anmälningspliktiga.

Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall, prövningsnivå A och B.

Anläggningens namn	Lokalisering (fastighetsbeteckning)	SNI-kod	Typ/typer av avfall som tas emot	Metoder för återvinning eller bortskaffande (enl. avfallsförordningen, bilaga 4 eller 5)	Totalt mottagna mängder avfall 2012, ton/år	Kapacitet, ton/år	Tillåten avfallsmängd enligt tillstånd, ton/år
AB Demonteringar	Edeby 1:23	90.119-2		Återvinning av avfall från uttjänta motordrivna fordon.	– Mellanlagring av avfall: 2 021 ton – Mellanlagring av farligt avfall: 900 ton	Se tillståndsgiven mängd	– Mellanlagring av avfall: 10 000 ton/år – Mellanlagring av farligt avfall: 1 000 ton/år.
Kemetyl AB	Södra 1:12	90.440-3, 39.7001		Återvinna eller bortskaffa farligt avfall – Lagring av gasformiga eller flytande petrokemiska produkter eller brännbara gaser.	– Mottagning, lagring och behandling av farligt avfall: 500 ton – Hantering av kemiska produkter: 3 492 ton	Se tillståndsgiven mängd	– Mottagning, lagring och behandling av farligt avfall: 5 000 ton/år – Hantering av kemiska produkter: 45 000 ton/år.
Skrotfrag AB	Bilsta 5:5	90.119-2, 90.110-2, 90.120-1, 90.390, 90.40, 90.400-1, 90.50-3, 90.80, 90.90		Återvinning av avfall från uttjänta motordrivna fordon – Återvinning av annat avfall än farligt avfall – Behandling av farligt avfall – Mellanlagring av annat avfall än farligt avfall – Destruktion eller annan bearbetning av kasserade produkter innehållande fullständigt eller ofullständigt halogenerade klorfluorkarboner eller halon – Mellanlagring av farligt avfall – Sortering av avfall samt förbehandling av avfall	– Uttjänta fordon: 116 ton – Kasserade produkter som innehåller fullständigt eller ofullständigt halogenerade klorfluorkarboner: 2 184 ton – Mellanlagring batterier: 28 ton – Omhändertagande av skrotbilar som omfattas av bilskrotningsförordningen: 2 602 fordon – Förbehandling av avfall som utgörs av elektriska eller	Se tillståndsgiven mängd	– Lagring, tömning, demontering och annat yrkesmässigt omhändertagande av uttjänta fordon (som inte omfattas av bilskrotsförordningen): 2 000 ton/år. – Återvinning av kasserade produkter som innehåller fullständigt eller ofullständigt halogenerade klorfluorkarboner som uttjänta kylskåp och frysar: 20 000 ton/år. – Mellanlagring av batterier: max 100 ton vid något tillfälle. – Tömning, demontering och annat yrkesmässigt omhändertagande av skrotbilar som omfattas av bilskrotningsförordningen: 5 000 fordon/år.

Bilaga till förslag till avfallsplan 2015–2020

Scania bilar Sverige AB Begagnade delar	Gesällen 3	90.119-2		från elektroniska eller elektroniska produkter.	elektroniska produkter som inte innehåller isolerolja: 14 ton.		<ul style="list-style-type: none">– Förbehandling av avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska som inte innehåller isolerolja: ingen mängdgräns specificerad.– Mellanlagring av avfall: max 10 000 ton vid något tillfälle.– Annan behandling än deponering av farligt avfall om avfallet uppkommer i egen anläggning och behandling leder till återvinning: ingen mängdgräns specificerad.– Demontering av uttjänta motorfordon som inte omfattas av bilskrotningsförodringen: 200 fordon/år.
Stena Recycling AB	Ekan 4	90.100-2, 90.60		<ul style="list-style-type: none">– Återvinning av avfall från uttjänta motordrivna fordon.– Mekanisk bearbetning av annat avfall än farligt avfall– Mellanlagring av farligt avfall som utgörs av uttjänta motordrivna fordon.	<ul style="list-style-type: none">– Omhändertagande av skrotbilar som omfattas av bilskrotningsförodringen: 76 fordon– Mottagning, bearbetning och försäljning: 21 315 ton– Oljeavfall: 0,7 ton– Batteriavfall: 9,2 ton– EE-avfall: 1,6 ton– Övrigt farligt avfall: 0,35 ton.	Se tillstånds-given mängd	<ul style="list-style-type: none">– Mottagning, bearbetning och försäljning: 22 000 ton skrot/år– Mellanlagring av oljeavfall vid ett enskilt tillfälle max: 5 ton/år– Mellanlagring av batteriavfall vid ett enskilt tillfälle max: 10 ton/år– Mellanlagring av EE-avfall vid ett enskilt tillfälle (får ej innehålla isolerolja) max: 10 ton/år– Övrigt farligt avfall vid ett enskilt tillfälle max: 1 ton.
Telge Återvinning AB, Tveta	Lerhaga 2:1, 2:6	90.290, 90.100-1, 90.140, 90.30-1,			Mottagning och behandling av: – Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall: 140 500 ton	Se tillstånds-given mängd	<ul style="list-style-type: none">– Grov-, bygg-, rivnings- och

Bilaga till förslag till avfallsplan 2015–2020

		90.350, 90.440-3, 90.50-3, 90.70-1			avfall: 41 108 ton – Grov-, bygg-, rivnings- och industriellt avfall inklusive branschspecifikt avfall: 43 586 ton – Flytande avfall: 4 905 ton – Farligt avfall: 2 087 ton – Röttslam: 1 747 ton – Förbränningsrester: 75 159 ton – Olje- och metallförorenade jordar: 0 ton		industriellt avfall inklusive branschspecifikt avfall: 138 000 ton – Flytande avfall: 35 000 ton – Farligt avfall: 20 000 ton – Röttslam: 50 000 ton – Förbränningsrester: 120 000 ton – Olje- och metallförorenade jordar: 100 000 ton
Tysslinge Åkeri AB	Tysslinge 4.1		Byggavfall, farligt avfall, betong och andra inerta material, slam.	– Avfalls sorteringsstation – Mellanlagring och behandling av avfall och farligt avfall		Se tillstånds- given mängd	– Byggavfall: 65 000 ton/år – Farligt avfall: 10 000 ton/år – Betong och andra inerta material: 20 000 ton/år – Slam: 4000 ton/år – Total avfallsmängd: 99 000 ton/år
Volvo truck center	Traktorn 1	90.119-2, 50.10, 50.2003		– Återvinning av avfall från uttjänta motordrivna fordon, fordonstvätt och fordonsverkstad.	– Demontering av 58 stycken uttjänta fordon	Se tillstånds- given mängd	– Demontering av fordon som inte omfattas av bilskrotningsförordningen: max 250 fordon/år.

Anläggningar för återvinning och bortskaflande av avfall, anmälningspliktiga anläggningar

Anläggningens namn	Lokalisering (fastighetsbeteckning)	SNI-kod	Typ/typer av avfall som tas emot	Metoder för återvinning eller bortskaflande (enl. avfallsförordningen, bilaga 4 eller 5)	Totalt mottagna mängder avfall 2012, ton/år	Kapacitet, ton/år	Tillåten avfallsmängd enligt anmälan, ton/år
Ekensberg mellanlagring av skrotbilar	Väghyveln 10	90.60	Utbrända bilar.	– Korttidsförvaring av fordon innan de bortskaflas för vidare transport till bilskrot. – Mellanlagring av annat avfall än farligt avfall – Sortering av annat avfall än farligt avfall.	–	–	– Mellanlagring av utbrända bilar: 100 fordon/år.
Foria AB	Grävmaskinen 6	90.80, 90.40	Avfall från industri.	– Mellanlagring av annat avfall än farligt avfall – Sortering av annat avfall än farligt avfall.	–	Se tillståndsgiven mängd	– Mellanlagring av avfall från industri: 10 000 ton/år.
Lindbergs & Son AB	Södra 1:33	90.110-1, 90.60	Järn- och metallskrot.	– Återvinningsanläggning av järn och metaller genom mekanisk bearbetning av avfall samt mellanlagring av farligt avfall.	– Metalliskt avfall: 11 252 ton – Bilbatterier: 43 ton	Se tillståndsgiven mängd	– Mekanisk bearbetning av annat avfall än farligt avfall: max 10 000 ton/år – Mellanlagring av farligt avfall som utgörs av uttjänta motordrivna fordon eller om mängden avfall inte vid något tillfälle uppgår till: 1. mer än 5 ton oljeavfall 2. mer än 30 ton blybatterier 3. mer än 50 ton elektriska eller elektroniska produkter 4. mer än 30 ton impregnerat trä, eller 5. mer än 1 ton annat farligt avfall
Teige Återvinning AB, Returen ÅVC	Lastaren 5	90.60, 90.40	Sorterat grovavfall. Farligt avfall från hushållen.	– Återvinningscentral; mellanlagring av farligt avfall som utgörs av uttjänta motorfordon samt mellanlagring av	– Tidningar: 4 320 kg – Pappersförpackningar, wellpapp: 204 900 kg – Hårdplast:	Se tillståndsgiven mängd	– Mellanlagring av annat avfall än farligt avfall om den totala avfallsmängden vid något enskilt tillfälle är större än 10 ton. – Mellanlagring av farligt avfall

Bilaga till förslag till avfallsplan 2015–2020

			Elavfall från hushåll och verksamheter. Förpackningar. Verksamhetsavfall.	annat avfall än farligt avfall	257 430 kg – Glas: 0 kg – Kylmöbler: 76 140 kg – Skrot: 537 480 kg – Träavfall: 1 689 990 kg – Restavfall: 326 780 kg – Batterier: 0 kg – Elektronik: 246 340 kg – Mjukplast: 15 720 kg – Däck: 53 720 kg – Krossmaterial: 1 079 190 kg – Tryckimpregnerat trä: 187 360 kg – Ris och grenar: 640 490 kg – Löv och mossa: 572 020 kg – Kläder: 239 710 kg – Möbler: 189 330 kg – Summa: 6 320 920 kg			som utgörs av uttjänta motordrivna fordon eller om mängden avfall inte vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 5 ton oljeavfall, 2. mer än 30 ton blybatterier, 3. mer än 50 ton elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton impregnerat trä, eller 5. mer än 1 ton annat farligt avfall.
Skanska, Södertälje bergtäkt	Glasberga 1:4	90.110-1, 90.40	Alla typer av mineraliska massor, såsom asfalt, betong, tegel, schaktmassor, sorterade mineraliska massor, organiskt material.	– Bearbetar och mellanlagrar mineraliska massor.	– –		Se tillstånds-given mängd	– Tar emot och processar 400 000 ton entreprenadberg. – Mellanlagring av asfaltsrester: 10 000 ton/år. – Mellanlagring av asfaltgranulat för återvinning i process på platsen: 40 000 ton/år. – Efterbehandlar och återvinner schaktmassor: 100 000 ton/år. – Mellanlagring vägsalt: 300 ton/år.

Bilaga till förslag till avfallsplan 2015–2020

Södertälje Bil & Allidemontering AB	Skarlunda 1:16	90.120-1	Uttjänta bilar.	<ul style="list-style-type: none">– Bilskrotnings- verksamhet.– Bensintankar töms varvid innehållet lagras i separat tank.– Spillojor töms och lagras för avhämtning av Rensab AB.– Restkemikalier samlas upp i samband med slutpressning av fordon och hämtas sedan av Rensab AB.– Metallsrot hämtas för återvinning av Stena Bilfragmentering.	<ul style="list-style-type: none">– Olja: 5 700 kg– Oljefilter: 626 kg– Batterier: 6 780 kg– CFC, HCFC, HFC: 32 kg– Däck: 9 680 kg– Aluminium: 9 230 kg– Kablage: 4 510 kg– Järn, stål: 55 170 kg– Utfärdade skrotningsintyg: 601 st– Skrotbilslager: 984 st,– Chassin till fragg: 493 st och 434 240 kg.	Se tillstånds- given mängd	Lagring av bilar: 600-700 stycken Lagring av olja: 3 kbm Lagring av batterier: 500/år Lagring av däck: 100
SÅAB – Nasselbacken	Tvetaberg 4:1	90.110-2, 90.40, 90.80	Stubb, ris, rivningsvirke, asfalt, betong, rena schaktmassor, berg, hästgödsel.	-	-	-	<ul style="list-style-type: none">– Mekanisk bearbetning och yrkesmässigt återvinna annat avfall än farligt avfall: 5 000 ton/år.– Mellanlagring av annat avfall än farligt avfall vid enskilt tillfälle: 10 ton– Sortering av annat avfall än farligt avfall: högst 10 000 ton/år.

Bilaga 3

Förorenad mark

Bakgrund

Ett förorenat område är en plats som är så förorenad att den kan medföra skada eller olägenheter för människors hälsa eller miljö. I ett sådant område, det vill säga mark, vatten, sediment och/eller byggnader och anläggningar, överskrider halterna av en förorening den lokala naturliga bakgrundshalten.

Miljöfarliga ämnen har hamnat i miljön genom olika typer av mänsklig aktivitet. Det kan vara allt från större industriell verksamhet till läckande cisterner. De ämnen som hamnar i miljön blir ofta kvar där under lång tid om man inte gör något, och vid för höga halter kan människors hälsa eller/och miljön ta skada.

Vissa områden ger redan i dag upphov till oacceptabla miljöeffekter, men framför allt är förorenade områden ett framtida hot mot människors hälsa och miljön. Föroreningar som i dag ligger bundna i marken kan i framtiden spridas till yt- och grundvatten. Denna process sker långsamt och påverkas av nederbörd, grundvattenrörelser och biologiska processer. Även mänskliga aktiviteter kan påverka spridningen av föroreningar. Förorenad mark kan även påverka vår möjlighet att bo och använda marken. Ökade nederbörds mängder, högre vattenstånd och ökad avrinning kan innebära att läckaget från förorenade områden i anslutning till sjöar och vattendrag kan komma att öka.

Mål för arbetet med förorenade områden

Målet för miljöarbetet i Sverige är att vi till nästa generation ska kunna lämna över ett samhälle, där de stora miljöproblemen är lösta. Som riktmärke finns 16 nationella miljömål. Ett av dessa är Giftfri miljö, vilket innebär att miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället, och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Inom Giftfri miljö finns två delmål som handlar om förorenade områden:

- Samtliga förorenade områden som innebär akuta risker vid direktexponering och sådana förorenade områden som i dag, eller inom en nära framtid, hotar betydelsefulla vattentäkter eller värdefulla naturområden ska vara utredda och vid behov åtgärdade vid utgången av år 2010.
- Åtgärder ska under åren 2005–2010 ha genomförts vid så stor andel av de prioriterade förorenade områdena att miljöproblemet i sin helhet i huvudsak kan vara löst allra senast år 2050.

Förorenade områden i länet

Vid Sveriges länsstyrelser pågår ett intensivt arbete med kartläggning och inventering av landets förorenade områden. Totalt har mer än 80 000 platser lokaliserats, där någon form av miljö- och hälsofarlig verksamhet har förekommit och som kan ha orsakat mark- och vattenföroreningar.

Det som skiljer Stockholms län från andra län är bland annat det stora antalet förorenade områden. Det kommer inte att vara möjligt att riskklassa samtliga områden inom prioriterade branscher under 2013 som Naturvårdsverket satt som slutår för inventeringsarbetet. Med nuvarande takt och inriktning kommer inventeringsarbetet att pågå efter 2013.

Eftersom det har funnits och även finns i dag ett mycket stort antal verksamheter inom länet är det inte möjligt att riskklassa samtliga områden inom prioriterade branscher. Under ett inledande inventeringsskede görs därför en avgränsning, där endast de objekt som bedöms utgöra störst risk för människors hälsa och miljön inventeras vidare och riskklassas. Många områden har lång industriell historik och ofta är ansvarsfrågan svårt att klarlägga.

För närvarande finns 8 546 kända områden som är eller kan vara förorenade i länet. I Södertälje finns det 19 riskklassade områden. Två områden i riskklass 1, sex områden i riskklass 2, nio områden i riskklass 3 och två områden i riskklass 4. I den prioriterade listan som finns för länet finns två områden från Södertälje med; Igelstatomten och Södertälje kanal.

Lagstiftning

Lagstiftningen som är tillämplig är framför allt miljöbalken (SFS 1998:808) med tillhörande förordningar, särskilt miljöbalkens 10 kap om förorenade områden.

Med föroreningsskada menas en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (miljöbalken 10 kap. 1 §). Om den förorenade marken är en betydande risk för människors hälsa, vattenområden eller den biologiska mångfalden definieras miljöskadan som allvarlig.

Underrättelse

Enligt miljöbalkens 10 kap. 11 och 13 §§ ska fastighetsägaren eller verksamhetsutövaren genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening på fastigheten, och föroreningen kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön eller om allvarlig miljöskada uppstått. Detta gäller även om området tidigare har ansetts vara förorenat.

Anmälan

Det är förbjudet att utföra åtgärder för efterbehandling i ett förorenat område, om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och där denna risk inte bedöms som ringa (28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd), utan anmälan till tillsynsmyndigheten. Enligt förordningen ovan kan anmälan eller tillstånd krävas vid efterbehandling eller omhändertagande av förorenade massor.

Ansvar

Grundtanken i miljöbalken är att den som orsakat skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess att skadan upphört. Den som har bedrivit den verksamhet eller vidtagit den åtgärd som orsakat föroreningen är skyldig att betala efterbehandlingen i syfte att förebygga, hindra eller motverka skada eller olägenheter för människors hälsa och miljö (enligt principen PPP – Polluter Pays Principle – Förorenaren betalar). Om ingen ansvarig verksamhetsutövare finns kan fastigheter som har förvärvats efter miljöbalkens ikraftträdande den 1 januari 1999, samt att fastighetsägaren vid köpet känt till, eller borde ha känt till, att fastigheten var förorenad bli ansvarig. Det är svårt att fastställa ansvar och en juridisk utredning görs i varje enskilt fall.

Finansiering

Finns ingen ansvarig kan i vissa fall undersökningar och saneringar av prioriterade objekt utföras med hjälp av statliga bidrag. Naturvårdsverket administrerar bidrag och beviljar bidragsansökningar för utredningar och åtgärder för efterbehandling av förorenade områden. Kommuner söker bidrag hos länsstyrelserna. Länsstyrelserna i sin tur ansöker om bidrag hos Naturvårdsverket.

Tillsyn

Tillsynsarbetet i förorenade områden drivs som egeninitierad tillsyn eller är mer händelsestyrd, till exempel i samband med nedläggning av industri, ändrad markanvändning och exploatering.

Områden med riskklass 1 och 2 ska särskilt prioriteras i arbetet med efterbehandling, men även andra områden kan bli aktuella, till exempel i samband med ändrad markanvändning, utbyggnad och avveckling av företag.

Kommunernas arbete med tillsyn av förorenade områden är till största delen händelsestyrt till exempel i samband med exploatering och olyckor.

Riktvärden för förorenad mark

Är halten av föroreningar i efterbehandlingen under riktvärdet är risken för negativa effekter på människor och miljö normalt acceptabel. Om riktvärdena överskrids ger det dock inte nödvändigtvis negativa effekter. Naturvårdsverket har utvecklat en modell för att ta fram riktvärden för förorenad mark. Generella riktvärden för förorenad mark anger en nivå som ger skydd mot hälso- och miljöeffekter vid flertalet förorenade områden i Sverige, dock inte samtliga. När generella riktvärden inte är lämpliga används platsspecifika riktvärden. Då tar man hänsyn till de förhållanden som råder vid just det området.

När man tar fram riktvärden är kunskap om hur marken ska användas viktig. Hur marken används styr de aktiviteter som kan förekomma och därmed vilka grupper som kan exponeras och i vilken omfattning detta kan ske. Markanvändningen påverkar även vilka krav som man bör ställa på skydd av markmiljön i området. De generella riktvärdena för förorenad mark har tagits fram för två olika typer av markanvändning, känslig markanvändning (KM) och mindre känslig markanvändning (MKM).

Bilaga 4

Nedlagda deponier

Enligt 5 § i Avfallsförordningen (2001:1063) är deponi en upplagsplats för avfall. En nedlagd deponi är således en avslutad upplagsplats för avfall. Avfall som lagras för återvinning eller behandling i mindre än tre år samt avfall som mellanlagras innan bortskaffning i mindre än ett år räknas inte som deponier.

Förr var det vanligt att deponera det avfall som man ville göra sig av med. Inom Södertälje kommun finns ett antal nedlagda deponier. Kommunen ansvarar för riskbedömning och granskning av dessa. Att förvara avfall i en nedlagd deponi räknas som pågående miljöfarlig verksamhet, trots att inget nytt avfall tillförs deponin. Det beror på att en nedlagd deponi fortfarande kan frisätta föroreningar i omgivningen. En nedlagd deponi omfattas inte av deponeringsförordningen, men gamla nedlagda deponier utgör en risk för förorening av mark, grund- och ytvatten samt för gasutveckling. Därför är det viktigt att de nedlagda deponierna lokaliseras och genomgår granskning. Detta berörs även av miljöbalken och kommunen kan ställa krav på att vidta åtgärder för att minimera miljöpåverkan.

Enligt Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2006:6 6 § ska det i kommunens avfallsplan ingå en sammanställning av alla nedlagda deponier inom kommunen samt en riskbedömning av dessa. För de deponier där kommunen själva varit verksamhetsutövare ska det även ingå uppgifter om planerade och redan utförda åtgärder för att förhindra olägenheter för människors hälsa och miljön.

I Södertälje kommun finns 60 kända nedlagda deponier. Många av dessa inventerades och riskklassades 1997–1998 enligt en äldre metodik. På listan över deponier har 13 identifierats som kommunala. För de deponier som inte är kommunala kan det vara svårt att reda ut vem som är ansvarig. Det är i första hand den som deponerade avfallet som är ansvarig. I de fall där det inte går att avgöra eller hitta den som deponerade avfallet är det markägaren som blir ansvarig för att åtgärda deponin. I de fall där en deponi avslutats före 1 juli 1969 gäller samma regler som för annan förorenad mark, nämligen att staten kan ta på sig kostnaden för sanering.

Deponier där kommunen är huvudman

Nr	Namn	Placering	Avfallstyp	Driftstatus	Genomförda åtgärder/undersökningar	Behov av ytterligare åtgärder
1	Bergaholmstippen	Oxelgrenshagen 1:1, Bergaholms- vägen i höjd med Schmidtsens kärr.	Schaktmassor: jord, berg, lera, betong. Tanken var att endast icke miljöfarliga massor fick tippas, men trots det har en hel del miljöfarliga massor stundtals deponerats på platsen (metallskrot, trä – virke och lastpallar, möbler, vitvaror, plastföremål, fordonsbatterier, plastcisterner, bildäck, plåt-cisterner, ledningar och rester efter belysningsstolpar). Detta togs bort 2011.	Nedlagd		Själva deponi- verksamheten är avslutad, men annan verksamhet pågår fortfarande på platsen. Det är alltså inga åtgärder gjorda på platsen.
2	Billstatippen, Simsjön	Billsta 5:5 Deponin täckte ungefär halva fastigheten.	Hushålls- och industriavfall, riskavfall från Södertälje sjukhus och djurkroppar.	Nedlagd 1975	Avfallet brändes och askan deponerades på platsen. Askan har sedan delvis täckts. En miljöteknisk undersökning har gjorts på platsen för att se om man kan skilja på föroreningar från tiden då det var en deponi och nutid då det bedrivs bilskrot på platsen.	Den kvarvarande deponin ska täckas av kommunen och ett kontrollprogram finns för yt- och grundvatten.
3	Bolls Hage	Södra 1:10 (tidigare	Hushålls- och industriavfall. Möjligtvis även avfall från Astra Zeneca.	Nedlagd 1960	Massor från upplaget fraktades till Lerhaga	

Bilaga till förslag till avfallsplan 2015–2020

		Bilbyggaren 1), VAG-centrum är nu belägen på platsen.				18:3 i samband med att Scantias verksamhet utökade.	
4	Bredsäter	Ene 4:6, söder om Albro intill Nykvarnsvägen.	Tegelavfall, hushålls- och industriavfall.	Nedlagd 1965	Efterbehandlad.		
5	Ene	Tavestaskolan 3 (tidigare Ene 10:6).	Anläggning med förbränning. Hushålls- och industriavfall	Nedlagd 1965			
6	Enhörna	Ytterenhörna Lövsta 1:2 (tidigare 1:3), Parkudden, precis öster om naturreservatet.	Hushålls- och industriavfall.	Nedlagd 1970			
7	Fjärilsstigen	Tavesta 1:248 (tidigare Ene 4:92), Vadsbro, öster om Tvetavägen, söder om Kallforsån.	Hushålls- och industriavfall, bilvrak och skrot.	Nedlagd 1970	Anläggning med förbränning och deponering. Efterbehandlad och godkänd av länsstyrelsen 1982.		
8	Gulliborgsgropen	Östertälje 1:15, strax norr om husen, öster om Nynäsvägen.	Schaktmassor och hushållsavfall. Innehåller framför allt överskottsmassor från schakten för Igelstaverket.	Nedlagd 1989	Efterbehandlingen godkänd av länsstyrelsen 1995.		
9	Halltippen	Hall 4:1, nordöst om fångvårdsanstalten. Grödingebanan passerar rätt över.	Hushålls-, industri- och miljöfarligt avfall. Bland annat avfall från fångvårdsanstalten Hall samt avfall från Astra Zeneca.	Nedlagd 1978	Delvis efterbehandlad. Cirka 16 000 m ³ rötslam lades på som täckningsmaterial efter verksamhetens avslut.		

Bilaga till förslag till avfallsplan 2015–2020

10	Hjortberga	Hjortsberga 7:12 (tidigare 2:1), vattenfyllt kalkstensbrott söder om Långbro.	Hushålls- och industriavfall, byggavfall, skrot, stubbar, sten, lantbruksavfall.	Nedlagd 1948		
11	Mölnbo	Mölnbo 83:42, intill fotbollsplanen i Mölnbo.	Anläggning med förbränning och deponering. Hushålls- och byggavfall, skrot samt eventuell industri- och lantbruksavfall.	Nedlagd 1967	Tippen täcktes första gången 1967. Toppen täcktes sedan igen 1990/1992 med matjord. Man har även gjort en del provtagningar genom åren.	
12	Strömtippen	Bilbyggaren 1, inom området för Scantias verksamhet.	Hushålls-, rivnings-, bygg- och industriavfall. Innehöll möjligtvis även avfall från Astra Zeneca.	Nedlagd 1945	Merparten av avfallet kördes till Lerhaga 18:3 när Scantias verksamhet utökade.	
13	Tveta	Lerhaga 2:1, Lerhaga 2:6.	Hushålls- och grovavfall.	Nedlagd 2008	Sluttäckt.	
14	Tveta	Lerhaga 2:1, Lerhaga 2:6.	Bioceller för förbränning av restpåsen.	Nedlagd	Täckta till och med tätskiktet.	
15	Tveta	Lerhaga 2:1, Lerhaga 2:6.	Asbest.	Nedlagd 2007	Sluttäckt.	
16	Valåker, Hölö	Hälleby 4:1, öster om Sörsjön mellan Björknäset och Killingbrohugget.	Hushåll- och industriavfall, fyllda oljefat, skrotbilar.	Nedlagd 1972		Behöver ytterligare täckning.

Deponier med privat huvudman

Nr	Namn	Fastighet samt närmre beskrivning av var deponin är lokaliserad	Avfallstyp	Driftstatus	Gjorda åtgärder/undersökningar	Behov av ytterligare åtgärder
17	AB Hölö Skrotaffär	Billsta 5:5	Bilskrot/skrothandel.	Nedlagd 2003		Drivs i dagsläget av Skrotfrag i Järna AB
18	Brandalsund	Brandalsund 1:11 (tidigare 1:1)	Avfall från bl.a. Strömtippen och Bolls hage. Schaktmassor, hushålls- och industriavfall (kommunens egna industrier). Övrigt industriavfall från Siporextillverkning. Överskottsmassor från bygget av Grödinge-Nyköpingsbanan	Nedlagd 1975	Efterbehandlingsarbetena godkändes av länsstyrelsen 1995.	
19	Försvaret, Ing 1 010, Soptipp	Tveta-Valsta 4:1 (tidigare Almnäs 5:1), i kärret väster om anläggningen.	Hushålls- och byggavfall, grovsopor, järnskrot, trädgårdsavfall, spillvirke, m.m.	Nedlagd 1998		
20	Försvaret, Ing 1 011, Bränntipp	Tveta-Valsta 4:1 (tidigare Almnäs 5:1), öster om Brådskan.	Platsen har använts för eldning av målmateriel.	Nedlagd 1993		
21	Gerstabergets gård	Gerstaberget 1:7, Glia, öster om järnvägen.	Banverkstipp och krossplats för makadam.	Nedlagd 1999	Efterbehandlad och godkänd av länsstyrelsen 1999.	
22	Gumsekulla, Mörkö	Hörningsholm 2:1, intill vägkorset i Gumsekulla.	Hushålls-, industri- och lantbruksavfall, skrot.	Nedlagd 1972		
23	Hölö skrotaffär	Grävsta 16:1, Källsmo.	Bilskrot/skrothandel.	Nedlagd 1980		
24	Jakobsdal	Glasberga 1:4, Klastorpsvägen.	Bilskrot.	Nedlagd		

Bilaga till förslag till avfallsplan 2015–2020

25	Kallfors, Järna	Kallfors 1:4 (tidigare 1:1).	Schaktmassetipp och asfaltsupplag/återvinning i grustäkt.	Nedlagd 1992	Avvecklad och godkänd 1992.	
26	Ladvik	Ladvik 1:21, Ekbacken.	Schaktmassor, jordupplag, tippmassor, gödsel, m.m.	Nedlagd efter 1985		
27	Lugnet	Edeby 1:41.	Hushålls- och industriavfall.	Nedlagd 1965		
28	Römoren, Agdala	Lerhaga 18:3, Gerstabergr 1:11.	Avfall fraktades hit från Ström- och Bolls Hagetippen. Hushålls- och byggavfall, bilvrak, skrot, grovsopor, gamla möbler.	Nedlagd under 1970-talet	Sluttäckt 1994.	
29	Skrot-Arnes (Buffeln)	Buffeln 8, Grenvägen 4.	Skrotupplag.	Nedlagd under 1970-talet		
30	Skrot-Arnes Södra	Södra 1:2.	Fordonsverkstad, skrotupplag.	Nedlagd under 1960-talet		Information om exakt placering behövs.
31	Södra Glasberga	Glasberga 1:4, Gränsbovägen.	Schakt- och rivningsmassor, sprängsten, asfalter, byggavfall, skrotupplag, blästersand, metallskrot, gamla maskindelar m.m.	Nedlagd 1993	Cirka 1 000 ton yligt skrot bortforslades då kommunen blev ägare till fastigheten. MIFO klass 3.	
32	Tavesta, Vackå	Tavesta 1:245.	Hushålls- och/eller industriavfall, schaktmassor.	Nedlagd	Efterbehandlad och klar 2004.	
33	Träsket	Bränninge gård 1:1, mellan Nyköpingsvägen och E4:an.	Överskottsmassor, betong, armeringsjärn, tegel, lättbetong, puts. Det har även av misstag tippats trä, metallskrot, golvmattor, vatten- och avloppsrör, element, isolering, m.m. som Skanska fraktade bort.	Nedlagd 1998		
34	Tullinge Kungsgård	Tullgarn 2:1.	Avloppsslam.	Nedlagd		Information om exakt placering behövs.
35	Tysslinge Åkeri AB	Tysslinge 1:4, söder om järnvägen.	Schaktmassetipp med viss sorteringsverksamhet, flisupplag m.m.	Nedlagd		Information om exakt placering behövs.
36	Vrå marmorbrött	Vrå 11:1 (tidigare Vrå	Schaktmassor. Skrotsten, skrot,	Nedlagd		

	omr 1 (Västra)	marmorbrött 3:1), marmorbrött i bostadsområdet i Norrvrå.	hushållsavfall och miljöfarligt avfall (genom olovlig tippning).			
37	Vrå marmorbrött omr 1 (Östra)	Vrå 11:1 (tidigare Vrå marmorbrött 3:1), marmorbrött i bostadsområdet i Norrvrå.	Schaktmassor, marmorskrot, rivningsavfall, asfaltsrester, sopor och skräp.	Nedlagd före 1992	Avskrivna 1992.	
38	Vrå marmorbrött omr 2 (Västra)	Edeby 1:39, marmorbrött mellan Lillsjön och E4:an.	Eldning av avfall har förekommit. Schaktmassor, skrotsten och skrot, bilvrak, hushållsavfall, miljöfarligt avfall, olja.	Nedlagd		
39	Vrå marmorbrött omr 2 (Östra)	Edeby 1:39, marmorbrött mellan Lillsjön och E4:an.	Eldning av avfall har förekommit. Hushållsavfall, olovlig tipp schaktmassor.	Nedlagd 1992		
40	Vårdinge marmorbrött	Hjortsberga 7:12 (tidigare 7:1), marmorberget.	Schaktmassor, grustäkt (inert avfall). Finns även uppgifter om läckage från oljefat.	Nedlagd 2012		
41	Vårdinge marmorbrött	Hjortsberga 7:12, marmorberget.		Nedlagd		
42	Vårdinge marmorbrött	Hjortsberga S, marmorberget.		Nedlagd		
43	Vårdinge marmorbrött	Hjortsberga S, marmorberget.		Nedlagd		
44	Vårdinge-Valsta	Vårdinge-Valsta 1:1, 1:3, norr om Tallstugan.	Schaktmassor, grus från Vägverket.	Nedlagd 1995		
45	Underås	Underås 1:1.	Schaktmassor.	Nedlagd 2010		
46	Underås, Stubbtippen	Underås 1:1.	Schaktmassor.	Nedlagd 1997		
47	10-öringen	Hamstern 10,	Lagring av skrot och oljefat.	Nedlagd 1994	Marken är täckt med	Det finns krav på att

(Skrotcentralen AB)	Magasinsvägen 2.	Metaller, tungmetaller, aromater, klorerade lösningsmedel, glykoler, PAH, PCB.		ett 20 cm lager av ren jord för att förhindra att föroreningar sprids genom damning.	kommunen ska vidta ytterligare åtgärder.
------------------------	------------------	--	--	---	---

Deponier där huvudmannen är okänd

Nr	Namn	Fastighet samt närmre beskrivning av var deponin är lokaliserad	Avfallstyp	Driftstatus	Gjorda åtgärder/undersökningar	Behov av ytterligare åtgärder
48	Bränninge Gård	Bränninge Gård 1:1.	Rivningsavfall, schaktmassetipp.	Nedlagd efter 1969		Information om exakt placering behövs.
49	Hjortsberg	Hjortsberga 7:12 (tidigare 7:1), 500 m öster om Hjortsberga Gård.	Hushålls- och industriavfall.	Nedlagd		
50	Hjortsberga, Mölnboån	Hjortsberga 7:12, 500 m söder om Hjortsberga Gård.		Nedlagd		
51	Källtorp- & Helenelund-groparna,	Lina 4:1, väster om Enhörnaleden.	Schaktmassor, rivningsavfall.	Nedlagd 1980	Efterbehandlad och godkänd av länsstyrelsen 1990.	
52	Lilla Römora	Gerstabergr 1:11.		Nedlagd		
53	Lina tegelbruk	Lina 4:46.	Skrot/massupplag.	Nedlagd 1972		Information om exakt placering behövs.
54	Rosenlund	Rosenlund 1:27, Viksångsvägen.	Schaktmassor, sopsand m.m.	Nedlagd under 1980-talet		Information om exakt placering behövs.
55	Tavesta, Ene	Tavesta 1:248, Mölnbovägen 5.		Nedlagd	Undersökt 2013.	
56	Torsjödalsgropen	Måsnaryd 1:1.	Schaktmassor m.m. i grustäkt.	Nedlagd		Behöver inventeras och i viss mån åtgärdas.
57	Tullgarns Kungsgård	Tullgarn 2:1.	Plastsäckar, plåtrester, betong, järnstolpar, ris, däck, järnskröt, trä, vattenrör av järn, ballast, telefonstolpar.	Nedlagd	Undersökt 2002.	Information om exakt placering behövs. (Diarienummer 2001-558)
58	Vägorset, Lina	Lina 4:1, korsningen Enhörnaleden, Linavägen.	Schaktmassor, skrot-, bygg- och rivningsavfall m.m.	Nedlagd före 1990	Efterbehandlad och godkänd av länsstyrelsen 1990.	

Nr	Namn	Fastighet samt närmre beskrivning av var deponin är lokaliserad	Avfallstyp	Driftstatus	Gjorda åtgärder/undersökningar	Behov av ytterligare åtgärder
59	Åby kvarn	Åby kvarn 2:1 (tidigare 1:1).		Nedlagd		Information om exakt placering behövs.
60	Örnstugan	Ekgården 1:1, toppen av Ragnhildsborgs skidbacke, Mälarbadsvägen 2.	Fyllnadsmassor, asfalt, tjärpapp, betongblock, tegelrester, järn.	Nedlagd cirka 1970	Miljötekniska markundersökningar har utförts i tre omgångar. Man har funnit att halterna av PAH L, PAH M, PAH H var högre än MKM i områdets södra del. Förhöjda halter av bly har påfunnits. Inga föreningar i grundvattnet.	Eftersom man inom det förorenade området planerar bostadsbygge är urschaktning ett måste. Detta är under planering. Om man inte bygger inom det förorenade området behöver inga åtgärder vidtas då det inte kommer att påverka människors hälsa.

Bilaga 5

Uppföljning av Avfallsplan för Södertälje kommun (2004-03-19)

Inledning

Den senast avfallsplanen för Södertälje kommun är från 2004. Avfallsplanen har mål för ett stort antal specifika avfallsslag samt för informationsarbetet. Målen är inte formulerade med ett slutdatum, utan 2012 har använts som sista år för uppföljning. Ansvaret för mål och åtgärder har varit delat mellan kommunstyrelsen och Telge Återvinning AB. En del av målen har följts upp i kommunens årliga miljöbokslut (fram till 2010).

75 procent av målen i avfallsplanen från 2004 var uppfyllda 2012. Bland de mål som inte uppnåtts, eller bara delvis uppnåtts, är förbättrad sortering av avfallet i grön påse och restpåse samt fortsatt arbete med information.

Översikt mål

Mål	Målområde och beskrivning	målet uppnått (2012)
4.3	<u>Information</u> <ul style="list-style-type: none"> • Avfallsplanen ska göras känd för kommunens invånare, företagare, skolor, institutioner med flera. • Information ska kontinuerligt ske genom kommunens hemsida, kommunblad och Telge Återvinnings hemsida. • Kommunens skolor ska få särskild information om miljö- och avfallsfrågorna samt beredas möjlighet till studiebesök på Telge Återvinning AB. • Kommunen ska minst en gång per år redovisa sammanställning och statistik över avfallsmängder samt hur miljömålen uppnås. • Telge Återvinning AB ska skapa positiva attityder kring avfall och återvinningsfrågor. 	Delvis
4.4.1	<u>Hushållsavfall</u> Öka andelen rätt avfall i gröna påsen respektive restpåsen.	Ej uppnått
4.5.1	<u>Farligt avfall (allmänt)</u>	Uppnått

	Öka mängden utsorterat farligt avfall från hushåll och verksamheter (mottaget ton farligt avfall).	
4.6.1	<u>Batterier</u> Öka andelen utsorterade batterier (mottaget ton batterier).	Uppnått
4.7.1	<u>Elektronik</u> Öka utsorteringen av elektronik hos hushållen och verksamheter (mottagna ton utsorterad elektronik).	Uppnått
4.8.1	<u>Kyl och frys</u> Öka utsorteringen av kyl- och frysskåp hos hushållen samt förhindra att läckage av freon sker (mottagna ton kyl och frys).	Ej uppnått
4.9.1	<u>Park- och trädgårdsavfall</u> Allt mottaget park- och trädgårdsavfall ska återvinnas/energiutvinnas.	Målet uppnått
4.10.1	<u>Bygg- och rivningsavfall</u> Behålla utsorteringen av bygg- och rivningsavfall på en hög nivå.	Målet uppfyllt
4.11.1	<u>Avfall från energiutvinning</u> Finna avsättning för avfall från energiutvinning till andra behandlingsmetoder än deponering.	Målet uppfyllt
4.12.1	<u>Avfall från kommunalt avloppsvatten, slam och latrin</u> Finna andra behandlingsmetoder för slam och latrin än deponering.	Målet uppfyllt
4.13.1	<u>Branschspecifikt industriavfall</u> Finna förutsättningar för återvinning genom rena materialflöden. Behålla återvinningen på en hög nivå.	Målet uppfyllt
4.14.1	<u>Icke branschspecifikt industriavfall</u> Icke branschspecifikt industriavfall ska i möjligaste mån återanvändas/återvinnas/energiutvinnas.	Målet uppfyllt

Mål 4.3 Information

Mål med informationsarbetet är:

- Avfallsplanen ska göras känd för kommunens invånare, företagare, skolor, institutioner med flera.
- Information ska kontinuerligt ske genom kommunens hemsida, kommunblad och Telge Återvinnings hemsida.

- Kommunens skolor ska få särskild information om miljö- och avfallsfrågorna samt beredas möjlighet till studiebesök på Telge Återvinning AB.
- Kommunen ska minst en gång per år redovisa sammanställning och statistik över avfallsmängder samt hur miljömålen uppnås.
- Telge Återvinning AB ska skapa positiva attityder kring avfalls- och återvinningsfrågor.

Delmålet är delvis uppnått:

Avfallsplanen är inte känd, däremot har information skett på hemsidor och i separata kampanjer. Någon särskild information till skolor har inte tagits fram, men det har funnits möjlighet till studiebesök, dock mer sparsamt de senaste åren. Viss redovisning av avfallsmängder och statistik har skett inom ramen för kommunens Agenda 21-arbete (miljöbokslut Södertälje kommun), men inte för alla målområden i avfallsplanen.

4.4.1 Mål och åtgärder för hushållsavfall

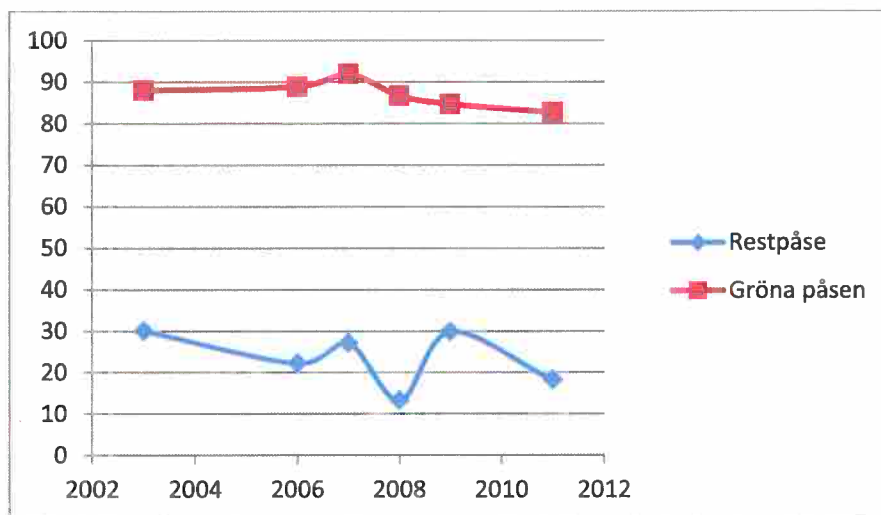
Mål: Öka andelen rätt avfall i gröna påsen respektive restpåsen.

Sätt att mäta: Årliga plockanalyser av gröna påsen (procent avfall som är rätt). Dessutom plockanalyser av restpåsen (procent avfall som är rätt). (År 2003 var 88 procent rätt i gröna påsen och 30 procent var rätt i restpåsen).

Åtgärd: Informera hushållen och verksamheter om källsortering.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning

Resultat:

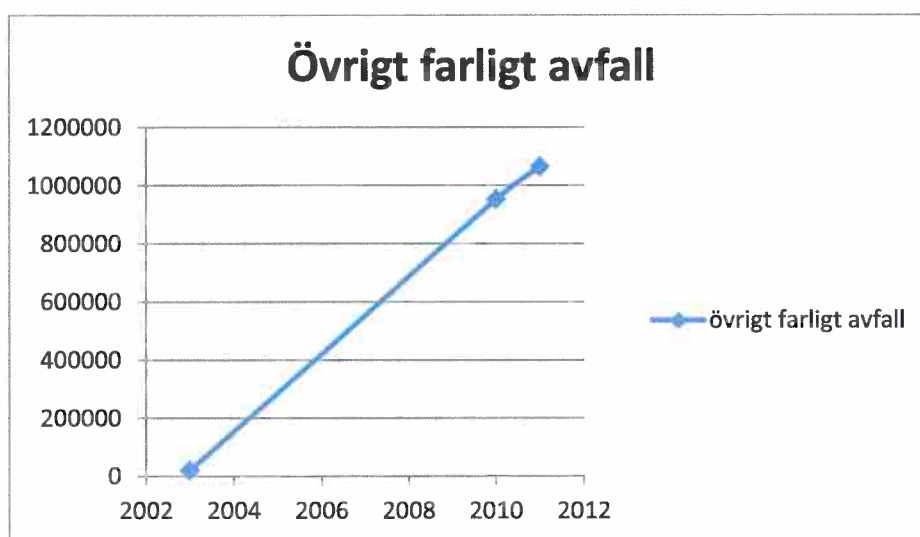
En svaghet i utvärderingen är att plockanalyserna har gjorts på lite olika sätt genom åren. 2011 års plockanalys är gjord enligt Avfall Sveriges manual. Det är avgörande för resultatet hur urvalet av område/områden görs. Trots allt anas en svagt nedåtgående trend. Målet är inte uppnått. Detta är ett viktigt område att arbeta vidare med.

4.5.1 Mål och åtgärder för farligt avfall

Mål: Öka mängden utsorterat farligt avfall från hushåll och verksamheter.

Sätt att mäta: Antal ton mottaget farligt avfall. (År 2003 mottogs 21 ton farligt avfall.)

Resultat:

Målet är uppnått som det är formulerat. Ökningen kan dock till viss del bero på att befolkningen i kommunen ökar och att mera avfall genereras, vilket inte är positivt. Ett bättre mått på utsorteringsgraden är att mängden farligt avfall i restpåsen (och gröna påsen) minskar samt att dumpningar av farligt avfall minskar.

4.6.1 Mål och åtgärder för batterier

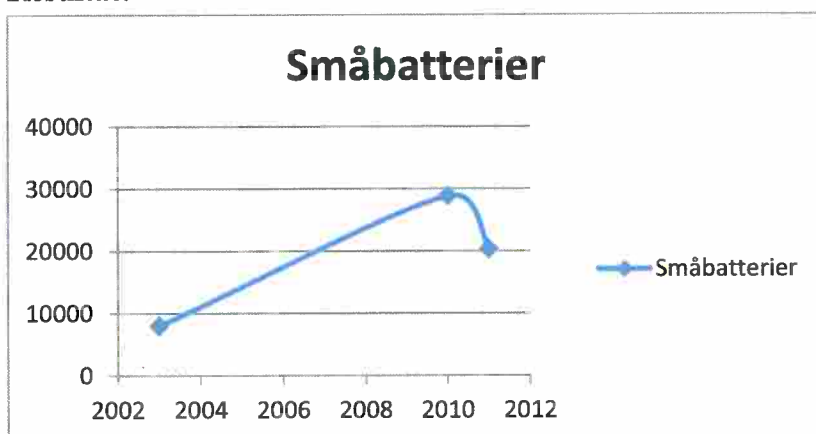
Mål: Öka andelen utsorterade batterier (små och bilbatterier).

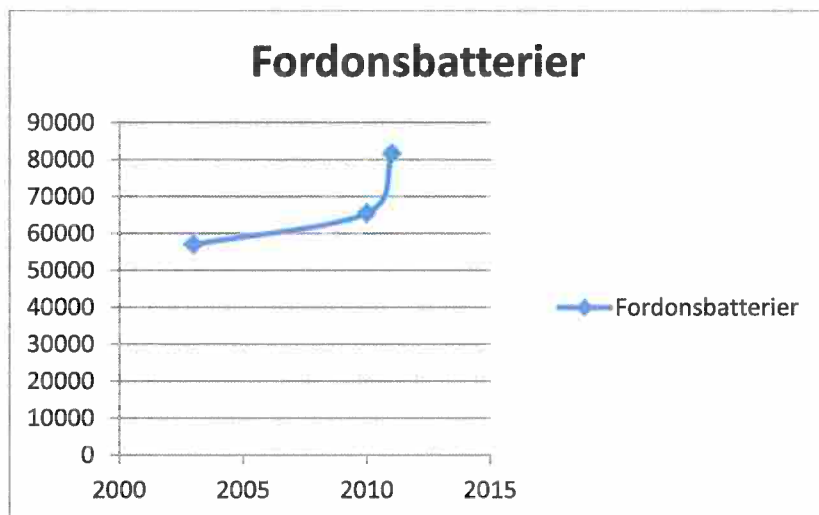
Sätt att mäta: Mottaget antal ton småbatterier och antal ton bilbatterier. (År 2003 8 ton småbatterier och 57 ton bilbatterier.)

Åtgärd: Informera hushållen och verksamheterna om skyldigheten att sortera ut batterier och var de kan lämna in sina batterier.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB

Resultat:

Information finns i sorteringsguiden. Målet är uppnått.

4.7.1 Mål och åtgärder för elektronik

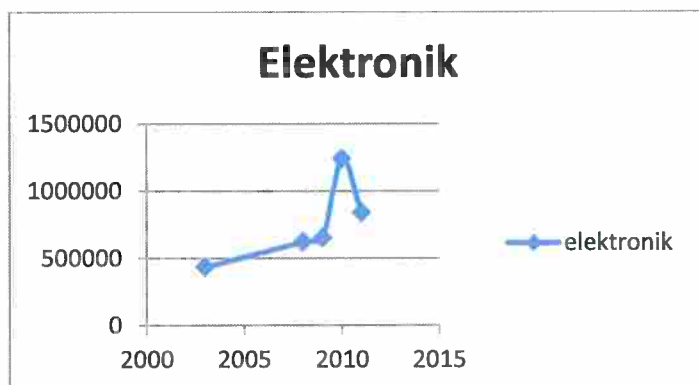
Mål: Öka utsorteringen av elektronik hos hushållen och verksamheter.

Sätt att mäta: Mottaget antal utsorterade ton elektronikskrot. (År 2003 mottogs 434 ton utsorterade ton elektronik.)

Åtgärd: Informera hushållen och verksamheterna om skyldigheten att sortera ut elektronik och var de kan lämna in elektronik.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB

Resultat:

Målet är uppnått. Men ökningen beror förmodligen mycket på att mängderna elektronikavfall har ökat. Toppen 2010 kan bero på ett felaktigt underlag.

4.8.1 Mål och åtgärder för kyl- och frysskåp

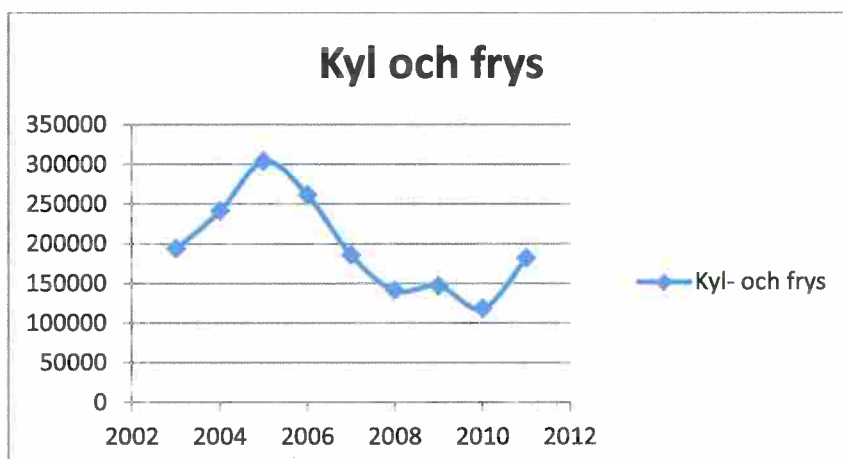
Mål: Öka utsorteringen av kyl- och frysskåp hos hushållen och verksamheter samt förhindra att läckage av freon sker.

Sätt att mäta: Mottaget antal ton kyl- och frysskåp. (År 2003 mottogs 290 ton kyl- och frysskåp.)

Åtgärd: Informera hushållen och verksamheterna om skyldigheten att sortera ut kyl- och frysskåp och var de kan lämna in dessa.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB

Resultat:

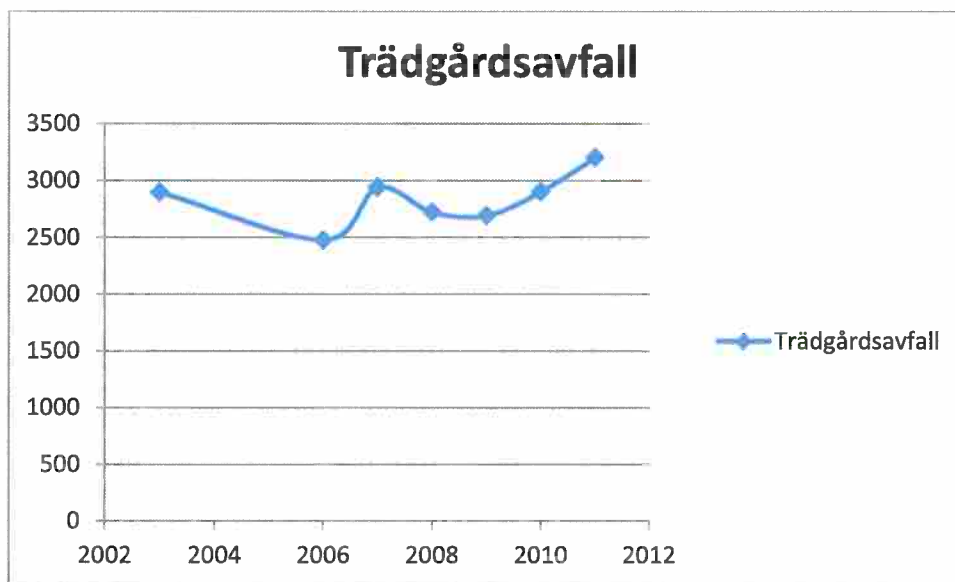
Mängden har inte ökat så mycket sedan 2003. Målet är inte uppnått.

4.9.1 Mål och åtgärder för park- och trädgårdsavfall

Mål: Allt mottaget park- och trädgårdsavfall ska återvinnas/energiutvinnas.

Sätt att mäta: Antal mottaget och behandlat ton trädgårdsavfall. (2003 behandlades 2 965 ton park- och trädgårdsavfall.)

Resultat:

Allt mottaget park- och trädgårdsavfall komposteras eller energiutvinnas (ris och grenar).
Målet är uppnått.

4.10.1 Mål och åtgärder för bygg- och rivningsavfall

Mål: Behålla utsorteringen av bygg- och rivningsavfall på en hög nivå.

Sätt att mäta: Antal ton avfall till deponi i relation till antal ton mottaget avfall. (År 2003 återvanns 89 procent av mottaget avfall.)

Åtgärd: Information och rådgivning till branschen. Telge Återvinning AB ska aktivt arbeta för att finna möjligheter till återvinning/energiutvinning.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB

Resultat:

Avfallsslag	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Totala mängder	161 677	226 263	219 041	189 282	183 946	154 328	184 552	175 658
Deponerat					4 309	4 537	3 611	3 998
Återvunnet (%)				95	98	97	98	98

Målet är uppfyllt.

4.11.1 Mål och åtgärder för avfall från energiutvinning

Mål: Finna avsättning för avfall från energiutvinning till andra behandlingsmetoder än deponering.

Sätt att mäta: Antal ton deponerat avfall från energiutvinning. (År 2003 deponerades 0 ton avfall från energiutvinning.)

Åtgärd: Aktivt arbeta för att finna avsättning för avfallet för till exempel sluttäckning.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB

Resultat: Inga förbränningsrester har deponerats på Tveta Återvinningsanläggning sedan 2003. Telge Återvinning AB har tillstånd att sluttäcka sina deponier med askor ("TvetaMetoden") samt att använda askor i konstruktioner på anläggningen. En del förbränningsrester (panssand, bottenaska) har även nyttjats som konstruktionsmateriel på

andra deponianläggningar. Målet bedöms vara uppfyllt under den aktuella tidsperioden (2003–2012).

4.12.1 Mål och åtgärder för avfall från behandling av kommunalt och industriellt avloppsvatten

Mål: Finna andra behandlingsformer för slam och latrin än deponering.

Sätt att mäta: Antal ton deponerat slam och latrin. (2003 deponerades 0 ton slam och 100 ton latrin.)

Åtgärd: Informera om möjligheten att lokalt omhänderta latrin. Telge Återvinning AB ska se över andra behandlingsmetoder än deponering vad gäller slam och latrin.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB.

Resultat: Latrin behandlas sedan några år tillbaka i våtkompostanläggningen vid Sörby (Kvicksund). Slammet behandlas på SYVAB. Sedan hösten 2012 går en mindre mängd slam till Telge Nätts behandlingsanläggning på Nackunga gård (Hölö). Målet är uppnått.

4.13.1 Mål och åtgärder för branschspecifikt industriavfall

Mål: Finna förutsättningar för återvinning genom rena materialflöden. Behålla återvinningen på en hög nivå.

Sätt att mäta: Antal ton avfall till deponi i relation till antal ton mottaget avfall. (År 2003 återvanns cirka 89 procent av mottaget avfall.)

Åtgärd: Information till industrier och företag i syfte att göra företagen medvetna om de ekonomiska vinster som kan göras genom att avfallshanteringen ses över.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB.

Resultat: Detta arbete pågår i viss mån genom Telge Återvinnings försäljningsavdelning. Målet bedöms som uppnått (se 4.10.1).

4.14.1 Mål och åtgärder för icke branschspecifikt industriavfall

Mål: Icke branschspecifikt industriavfall ska i möjligaste mån återanvändas/återvinnas/energiutvinnas.

Sätt att mäta: Antal ton avfall till deponi i relation till antal ton mottaget avfall. (År 2003 återvanns 89 procent av det mottagna avfallet.)

Åtgärd: Informera om att avfallet ska sorteras vid källan och erbjuda helhetslösningar.

Ansvar: Kommunstyrelsen/Telge Återvinning AB

Resultat: Målet bedöms som uppnått (se 4.10.1).

Bilaga 6 Miljökonsekvensbeskrivning

Innehåll

Bilaga 6.....	1
Miljökonsekvensbeskrivning.....	1
Icke teknisk sammanfattning.....	4
Inledning.....	5
Avfallsplanens syfte och mål.....	5
Nulägesbeskrivning	6
Hushållens avfall	6
Sammanställning av hushållens avfall 2012.....	7
Övrigt avfall i kommunen	8
Bedömningsgrunder för avfallsplanens miljöpåverkan.....	8
Avgränsningar	8
Bedömning av miljöpåverkan.....	8
Nollalternativ	9
Utvärdering av miljöpåverkan.....	9
Avfallsplanens miljöpåverkan	10
Hushållens avfall	10
Mål 1.1: Öka återbruket av grovavfall så att mängden minskar från 133 kg/person och år 2012 till 90 kg/person och år till 2020.....	10
Mål 1.2: Restpåsen ska minska från 166kg/person och år 2012 till 100kg/person och år 2020.	10
Mål 1.3: Mängden farligt avfall i restpåsen ska minska från 1,5 kg/person och år 2012 till 0,1 kg/person och år 2020.	10
Matavfall från hushåll och verksamheter	11
Mål 2.1 Mängden matavfall från hushåll och verksamheter ska minska från 119 kg/person och år 2012 till 50 kg/person 2020.	11
Mål 2.2: I påsen för matavfall ska rättsorteringsgraden öka från 85 procent 2011 till 95 procent 2020 (inklusive emballage).	11

Mål 2.3: År 2020 ska 50 procent av allt matavfall i kommunen återvinnas så att energi och näringsämnen tas tillvara.	11
Avfall från enskilda avlopp	12
Mål 3: År 2020 ska andelen källsorterat toalettavfall från slutna tankar, som behandlas lokalt och återförs till jordbruksmark, vara 20 procent.	12
Nedskräpning och dumpning.....	12
Mål 4.1 Nedskräpningen ska minska från 9 föremål/10 m ³ 2013 till 6 föremål/10 m ³ 2018.	12
Mål 4.2: Dumpningen ska minska från 100 st/år 2012 till 50 st/år 2020.	12
Nöjda medborgare	13
Mål 5: Nöjda medborgare.....	13
Nedlagda deponier	13
Mål 6: Senast 2020 ska samtliga deponier i kommunen ha genomgått en undersökning, enligt MIFO fas 1.....	13
Bygg- och rivningsavfall	14
Mål 7: Senast 2020 ska 70 viktprocent av icke farligt bygg- och rivningsavfall återanvändas eller återvinnas.....	14
Sammanfattning avfallsplanens miljöpåverkan.....	14
Uppföljning och utvärdering	15

Icke teknisk sammanfattning

Enligt miljöbalken ska det finnas en avfallsplan för varje kommun. Avfallsplanen ska vara ett verktyg för att utveckla avfallshanteringen i kommunen. Planen ska ge en bild av dagens avfallshandling, vilka mängder som uppstår i kommunen och hur de tas omhand.

Den här avfallsplanen lägger störst fokus på hushållsavfall, men den omfattar också vissa uppgifter om verksamhetsavfall. Ett mål, nämligen bygg- och rivningsavfall, omfattar verksamhetsavfall.

Avfallsplanen innehåller sju målområden:

1. Hushållens avfall
2. Matavfall från hushåll och verksamheter
3. Avfall från enskilda avlopp
4. Nedskräpning och dumpning
5. Nöjda medborgare
6. Nedlagda deponier
7. Bygg- och rivningsavfall

Till en avfallsplan ska det finnas en miljökonsekvensbeskrivning, som beskriver den miljöpåverkan som genomförandet av planen kan antas medföra. Ett av kraven på en miljökonsekvensbeskrivning är att den ska kunna läsas fristående, därför upprepas en del information från andra delar av planen.

Bedömningen av vilken miljöeffekt genomförandet av planen kan antas ha har utgått ifrån vilken påverkan genomförandet av varje mål i avfallsplanen kan ha på dessa miljö kvalitetsmål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- God bebyggd miljö

Utvärderingen visar att genomförandet av avfallsplanens mål har positiv effekt på dessa miljö kvalitetsmål. Övriga tio miljö kvalitetsmål bedöms inte påverkas alls av planen.

Inledning

När en plan eller ett program upprättas, vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan, ska en miljöbedömning göras. Reglerna för miljöbedömning av planer och program finns i miljöbalken 6 kap. och i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas. En central del i miljöbedömningen är att ta fram en miljökonsekvensbeskrivning.

Miljökonsekvensbeskrivningen är ett dokument som ska identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet kan medföra. Enligt miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla de uppgifter som är rimliga med hänsyn till aktuell kunskap, allmänhetens intresse, planens innehåll och detaljeringsgrad.

Avfallsplanens syfte och mål

Hanteringen av avfall är en viktig del av samhällets miljöarbete och infrastruktur. Enligt miljöbalken ska det finnas en avfallsplan för varje kommun. Avfallsplanen ska vara ett verktyg för att utveckla avfallshanteringen i kommunen. Planen ska ge en bild av dagens avfallshantering, vilka mängder som uppstår i kommunen och hur de tas omhand. En viktig del i detta är att öka kunskapen om avfallshanteringen hos samtliga aktörer. Avfallsplanen ska också redovisa vilka mål som kommunen har satt upp för att minska avfallets mängd och farlighet. Kommunens mål ska bidra till att uppfylla målen i den nationella avfallsplanen. Tyngdpunkten i avfallsplanen ligger på hushållsavfall, det vill säga avfall som uppkommer hos hushållen och liknande avfall från verksamheter. Avfallsplanen är, tillsammans med kommunens lokala föreskrifter om renhållning, renhållningsordning för kommunen.

Avfallsplanen innehåller sju målområden:

1. Hushållens avfall
2. Matavfall från hushåll och verksamheter
3. Avfall från enskilda avlopp
4. Nedskräpning och dumpning
5. Nöjda medborgare
6. Nedlagda deponier
7. Bygg och rivningsavfall

Målområdena har tagits fram med utgångspunkt från den nationella avfallsplanen, miljöprogrammet för Södertälje kommun och nulägesbeskrivningen, det vill säga den kunskap som finns om mängden avfall och dess hantering i dag. De flesta målområden gäller hushållens avfall, eftersom det är det avfall som kommunen har rådighet över. Flera av målområdena är uppdelade i detaljerade mål.

Nulägesbeskrivning

Hushållens avfall

Varje kommun har ett renhållningsansvar. Det innebär att kommunen är skyldig att se till att hushållsavfall inom kommunen transporteras till en behandlingsanläggning och att avfallet återvinns eller bortskaffas. I Södertälje är Telge Återvinning AB utförare av renhållningen. Telge Återvinning AB är ett helägt kommunalt bolag. Insamling och behandling av hushållsavfall finansieras med avfallstaxan. Taxans storlek och fördelning beslutas av kommunfullmäktige.

Soppåsar och gröna påsar hämtas av en sopbil och körs till Tveta Återvinningsanläggning för sortering. Restpåsen körs sedan till förbränning på en anläggning utanför kommunen. Gröna påsen förbehandlas och körs sedan till det kommunala reningsverket, Himmerfjärdsverket, för rötning. Biogasen som bildas renas till fordonsgas.

Grovavfall kallas det avfall som är tungt eller skrymmande. Möbler, trä, wellpapp, gips och isolering är exempel på grovavfall. Hushållen lämnar själva grovsopor på någon av återvinningscentralerna (Returen eller Tveta). Vissa fastigheter har grovsoprum, där denna typ av avfall kan lämnas. Den största andelen grovsopor förbränns. Trä eldas på Igelstaverket, medan exempelvis möbler förbränns på en anläggning utanför kommunen. Wellpapp och metall återvinns. Gips och isolering deponeras, även det på en anläggning utanför kommunen.

Trädgårdsavfall lämnas också på återvinningscentralerna. Trädgårdsavfall komposteras på Tveta Återvinningsanläggning och blir sedan anläggningsjord.

Farligt avfall är ett samlingsnamn för alla typer av avfall som har farliga egenskaper. Hushållen lämnar farligt avfall på återvinningscentralerna eller till miljöbilen.

Förpackningar och tidningar är avfall som har producentansvar. Hushållen lämnar sina förpackningar på återvinningsstationerna. Dessa sköts av Förpacknings- och Tidningsinsamlingen, FTI, som också ansvarar för att förpackningarna återvinns. I Södertälje stad samt i tätorterna Järna, Hölö, Mölnbo samt Ekeby-Tuna-Sandviken erbjuds hushållen fastighetsnära insamling. Då samlas både förpackningar och hushållssopor in i gemensamma sopkärl.

Avfall från enskilda avlopp är den största andelen hushållsavfall. Kommunen har en betydande andel boende utanför tätorterna och i många fritidshusområden. Flytande avfall (slam från slutna tankar, slam från trekammarbrunnar och avskiljare samt från minireningsverk) hämtas med sugbil. Slammet töms på det kommunala avloppsreningsnätet och behandlas sedan tillsammans med kommunens övriga avloppsvatten i det kommunala reningsverket (Himmerfjärdsverket). Sedan 2012 finns kapacitet att behandla cirka 10 procent av de slutna tankarna vid Telge Näts våtkompostanläggning i Hölö.

Sammanställning av hushållens avfall 2012

Avfallsslag	Mängd totalt (ton)	Kg/invånare	Nivå i avfallshierarkin	Omhändertagande
Restpåse	16 372	166	4	Energiutvinning
Summa Matavfall	4 368	44	3	Rötning och återföring av biogödsel
<i>Gröna påsar</i>	2 906			
<i>Matbilen</i>	1 209			
<i>Hemkompost</i>	253			
Trädgårdsavfall	3 207	33	3	Kompost
Summa Grovavfall	13 125	133	3–5	
<i>Wellpapp</i>	2 379		3	Materialåtervinning
<i>Trä</i>	3 374		4	Energiutvinning
<i>Metall</i>	998		3	Materialåtervinning
<i>Kläder</i>	509		4	Energiutvinning
<i>Möbler</i>	370		4	Energiutvinning
<i>Övrigt brännbart</i>	2 894		4	Energiutvinning
<i>Övrigt grovavfall</i>	1 883		3	Konstruktionsmaterial
<i>Deponirest</i>	717		5	Deponering
Farligt avfall	2 087	21	3–5	Materialåtervinning Energiutvinning Deponering
Summa avfall från enskilda avlopp	20 275	206	3	Avloppsreningsverk Våtkompost
Fettavskiljarlam	900	9	3	Rötning och återföring av biogödsel

Avfallsslag	Mängd totalt (ton)	Kg/invånare	Nivå i avfalls-hierarkin	Omhändertagande
Avfall med producentansvar (vissa, ej FA)	7 710	78	3	Materialåtervinning

Övrigt avfall i kommunen

Det finns ingen samlad bild av allt avfall som genereras i kommunen. Söderenergi, Scania och AstraZeneca är tre stora företag som också genererar stora mängder avfall.

Det huvudsakliga avfallsslaget från Söderenergi är förbränningsrester, 2012 var mängden 73 000 ton. På Scania genererade verksamheten 46 000 ton avfall under 2012. 6 000 ton var farligt avfall. Verksamheten på AstraZeneca genererade 8 400 ton avfall under 2012. Av dessa var omkring 3 000 ton farligt avfall.

Avfall från bygg- och rivningsverksamhet samt jord- och schaktmassor, som uppstår under ett år, är beroende både av konjunkturen och av större infrastrukturprojekt.

Bedömningsgrunder för avfallsplanens miljöpåverkan

Avgränsningar

Enligt miljöbalken ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla de uppgifter som är rimliga med hänsyn till aktuell kunskap, allmänhetens intresse och planens innehåll och detaljeringsgrad. Den här miljökonsekvensbeskrivningen är begränsad till att omfatta avfallsplanens målområden, det vill säga hushållens avfall, matavfall, avfall från enskilda avlopp, nedskräpning och dumpning, nöjda medborgare, nedlagda deponier samt bygg- och rivningsavfall.

Bedömning av miljöpåverkan

Det svenska miljömålssystemet innehåller 1 generationsmål, 19 etappmål och 16 miljö kvalitetsmål. Miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Avfallshanteringens påverkan är störst på följande miljö kvalitetsmål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö

- Ingen övergödning
- God bebyggd miljö

Bedömningen av miljöpåverkan görs utifrån den effekt som genomförandet av avfallsplanens mål bedöms ha på dessa miljö kvalitetsmål. En sammanfattning av de sex miljö kvalitetsmålen finns i bilaga 6.1. En fullständig beskrivning av miljömålssystemet finns på: <http://www.miljomal.se>

Nollalternativ

Miljökonsekvensbeskrivningen för avfallsplanen ska även redovisa vad som sannolikt sker om den föreslagna planen inte genomförs, detta kallas för nollalternativ.

Som utgångspunkt för nollalternativet har antagits att befintligt system fortsätter att gälla, men med hänsyn taget till befolkningsutvecklingen i kommunen samt ökningen av mängden avfall (1 procent per år).

Utvärdering av miljöpåverkan

Miljöpåverkan bedöms för de mål som anges i avfallsplanen. Vid bedömningen används tre nivåer för vilken effekt genomförandet av avfallsplanens mål får på respektive miljö kvalitetsmål:

- 1: Negativ miljöpåverkan
- ± 0: Ingen eller liten miljöpåverkan
- + 1: Positiv miljöpåverkan

Det är viktigt att komma ihåg att det är en relativ förbättring som bedöms. Hanteringen av ett avfallsslag i dag medför exempelvis utsläpp av en viss mängd koldioxid. Genomförandet av planens mål gör att utsläppen av koldioxid minskar, det vill säga miljöpåverkan är positiv.

Avfallsplanens miljöpåverkan

Hushållens avfall

Mål 1.1: Öka återbruket av grovavfall så att mängden minskar från 133 kg/person och år 2012 till 90 kg/person och år till 2020.

Genomförandet av målet bedöms ge positiv effekt på samtliga miljömål med undantag av målet "ingen övergödning", där effekten är försumbar. Anledningen är att en mindre mängd avfall innebär mindre transporter, vilket påverkar målen "Begränsad klimatpåverkan", "Frisk luft" och "Bara naturlig försurning". En mindre mängd grovavfall innebär förmodligen också mindre förbränning, vilket förutom de tre nämnda målen påverkar även målet "Giftfri miljö". Minskad nyproduktion av material har samma effekt på dessa mål. Att minska mängden avfall är också ett steg mot en hållbar avfallshantering, vilket finns som en precisering av miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö".

Nollalternativ: Mängderna grovavfall fortsätter att öka med någon procent varje år.

Mål 1.2: Restpåsen ska minska från 166kg/person och år 2012 till 100kg/person och år 2020.

Genomförandet av detta mål innebär framför allt en förbättrad sortering. En förbättrad sortering innebär att matavfall och förpackningar som i dag förbränns i stället kan återvinnas. Detta har en positiv effekt på samtliga miljö kvalitetsmål, med undantag av målet "Ingen övergödning", där effekten är liten.

Nollalternativ: Mängderna sorterat hushållsavfall ökar med någon procent varje år.

Mål 1.3: Mängden farligt avfall i restpåsen ska minska från 1,5 kg/person och år 2012 till 0,1 kg/person och år 2020.

Genomförandet av detta mål bedöms ge positiv effekt på miljö kvalitetsmålen "Giftfri miljö" och "God bebyggd miljö". Genom att samla in och omhänderta farligt avfall på ett miljöriktigt sätt minskar den diffusa spridningen av farliga ämnen som annars kan ske vid förbränning och framför allt omhändertagande av förbränningsrester.

Nollalternativ: Andelen felsorterat farligt avfall är konstant.

Matavfall från hushåll och verksamheter

Mål 2.1 Mängden matavfall från hushåll och verksamheter ska minska från 119 kg/person och år 2012 till 50 kg/person 2020.

Genomförandet av målet bedöms ge positiv effekt på samtliga miljömål med undantag av målen ”Ingen övergödning och ”Giftfri miljö”, där effekten är liten. Anledningen är att en mindre mängd avfall innebär mindre transporter, vilket påverkar målen ”Begränsad klimatpåverkan”, ”Frisk luft” och ”Bara naturlig försurning”. Att minska mängden matavfall är också ett steg mot en hållbar avfallshantering, vilket finns som en precisering av miljö kvalitetsmålet ”God bebyggd miljö”.

Nollalternativ: Mängden matavfall fortsätter att öka med någon procent varje år.

Mål 2.2: I påsen för matavfall ska rättssorteringsgraden öka från 85 procent 2011 till 95 procent 2020 (inklusive emballage).

Genomförandet av målet bedöms främst ge positiv effekt på miljö kvalitetsmålen ”Giftfri miljö” samt ”God bebyggd miljö”. Renare matavfall minskar risken för att föroreningar sprids i naturen när det behandlade matavfallet återförs till jordbruksmark.

Nollalternativ: Andelen felsorterat matavfall är konstant.

Mål 2.3: År 2020 ska 50 procent av allt matavfall i kommunen återvinnas så att energi och näringsämnen tas tillvara.

Genomförandet av målet bedöms ge positiv effekt på samtliga mål utom målen ”Bara naturlig försurning” och ”Giftfri miljö”. En ökad återvinning av matavfall innebär att en större andel av energin i maten tas tillvara och kan utnyttjas som drivmedel för fordon i stället för fossila bränslen. Dock kan rötning av matavfall orsaka utsläpp av ammoniak som har stor betydelse för försurningen. Påverkan på målet ”Giftfri miljö” är starkt beroende av hur behandlingen av matavfallet sker. Dåligt sorterat matavfall, plastrester samt samrötning med avloppsslam är saker som kan ge en negativ påverkan på målet ”Giftfri miljö”. Påverkan har dock bedömts som liten.

Nollalternativ: Andelen matavfall som återvinns så att energi och näringsämnen tas tillvara är konstant, det vill säga 25 procent.

Avfall från enskilda avlopp

Mål 3: År 2020 ska andelen källsorterat toalettavfall från slutna tankar, som behandlas lokalt och återförs till jordbruksmark, vara 20 procent. Målet har positiv effekt på miljö kvalitetsmålen ”Giftfri miljö”, ”Ingen övergödning” och ”God bebyggd miljö”. Effekten på övriga miljö kvalitetsmål är liten jämfört med dagens hantering. De positiva effekterna uppnås dels genom att källsorterat toalettavfall återförs till åkermark, vilket innebär att mindre föroreningar återförs jämfört med återföring av rötat avloppsavfall från ett större reningsverk. Våtkompostering är en helt sluten process, vilket innebär att det inte blir några utsläpp alls av kväve och fosfor till Östersjön, vilket bidrar positivt till miljö kvalitetsmålet ”Ingen övergödning”. Sammantaget är detta också ett steg mot en hållbar avfallshantering, vilket finns som en precisering av miljö kvalitetsmålet ”God bebyggd miljö”.

Nollalternativ: 90 procent av allt källsorterat toalettavfall från slutna tankar behandlas med konventionell rening på kommunalt reningsverk. 10 procent behandlas lokalt med våtkompostering.

Nedskräpning och dumpning

Mål 4.1 Nedskräpningen ska minska från 9 föremål/10 m³ 2013 till 6 föremål/10 m³ 2018.

Målet har positiv effekt på miljö kvalitetsmålen ”Giftfri miljö” och ”God bebyggd miljö”.

Nollalternativ: Nedskräpningen är densamma eller ökar.

Mål 4.2: Dumpningen ska minska från 100 st/år 2012 till 50 st/år 2020. Målet har främst positiv effekt på miljö kvalitetsmålen ”Giftfri miljö” och ”God bebyggd miljö”. Hade avfallet sorterats på en återvinningscentral i stället hade förmodligen en del av avfallet kunnat materialåtervinnas. Målet har alltså även en positiv effekt på ”Begränsad klimatpåverkan”, eftersom mindre energi går åt vid återvinning av material jämfört med nyproduktion.

Nollalternativ: Antalet dumpningar är densamma eller ökar.

Nöjda medborgare

Mål 5: Nöjda medborgare

Målet har främst stor positiv effekt på miljökvalitetsmålet ”God bebyggd miljö”, där det i preciseringen av målet framgår att avfallshanteringen ska vara enkel att använda för konsumenterna. Att det är lätt att göra rätt och att medborgarna är nöjda med sin avfallshantering är grundläggande för att lyckas med de övriga målen i avfallsplanen.

Nollalternativ: Medborgarna i Södertälje kommun är mindre nöjda med avfallshanteringen än genomsnittet i Sverige.

Nedlagda deponier

Mål 6: Senast 2020 ska samtliga deponier i kommunen ha genomgått en undersökning, enligt MIFO fas 1.

Målet har främst stor positiv effekt på miljökvalitetsmålet ”Giftfri miljö”. I preciseringen av miljökvalitetsmålet framgår att senast år 2020 är ”Förorenade områden åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön”. Ett nödvändigt första steg är att ha tillräcklig kunskap om riskerna för varje deponi. Målet har också positiv effekt på miljökvalitetsmålet ”God bebyggd miljö”, där en av preciseringarna är att ”Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, kemiska ämnen, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker”. Vid exploatering av markområden är det viktigt att känna till eventuella föroreningsrisker. Målet kan även ha positiv effekt på miljökvalitetsmålet ”Ingen övergödning”. Lakvattnen från deponier som tagit emot hushållsavfall eller avloppsavfall innehåller förhöjda halter av kväve och fosfor som kan behöva renas.

Nollalternativ: Kunskapen om riskerna med de nedlagda deponierna i kommunen är fortsatt bristfällig.

Bygg- och rivningsavfall

Mål 7: Senast 2020 ska 70 viktprocent av icke farligt bygg- och rivningsavfall återanvändas eller återvinnas.

Genomförandet av målet bedöms ge positiv effekt på samtliga mål utom målen ”Ingen övergödning” och ”Giftfri miljö”. Ökad återanvändning och återvinning innebär framför allt mindre nyproduktion av material, vilket har en positiv påverkan på alla dessa mål. Dessutom minskar både förbränning och deponering, vilket förutom de tre nämnda målen påverkar även målet ”Giftfri miljö”. Den sammantagna effekten på målet ”Giftfri miljö” har ändå bedömts som liten, i och med att ökad återanvändning också kan innebära en risk för att även oönskade ämnen återanvänds och därmed blir kvar i våra byggnader och anläggningar eller sprids diffust i naturen. Denna risk kan dock begränsas genom att kvalitetskrav ställs på de material som återvinns.

Sammanfattning avfallsplanens miljöpåverkan

Mål i avfallsplanen	Miljö kvalitetsmål					
	Begränsad klimat-påverkan	Frisk luft	Bara naturlig försurning	Giftfri miljö	Ingen övergödning	God bebyggd miljö
1. Hushållens avfall						
Mål: 1.1 Öka återbruket av grovavfall så att mängden minskar från 133 kg/person och år 2012 till 90 kg/person och år 2020.	1	1	1	1	0	1
Mål: 1.2 Restpåsen ska minska från 166 kg/person och år 2012 till 100 kg/person och år 2020.	1	1	1	1	0	1
Mål: 1.3 Mängden farligt avfall i restpåsen ska minska från 1,5 kg/person och år 2012 till 0,1 kg/person och år 2020.	0	0	0	1	0	1
2. Matavfall						
Mål 2.1: Mängden matavfall från hushåll och verksamheter ska minska från 119 kg/person och år 2012 till 50 kg/person och år 2020.	1	1	1	0	1	1
Mål 2.2: I påsen för matavfall ska rätt-sorteringsgraden öka från 85 procent 2011 till 95 procent 2020 (inklusive emballage).	0	0	0	1	0	1
Mål 2.3: År 2020 ska 50 procent av allt matavfall i kommunen återvinnas så att energi och näringsämnen tas tillvara.	1	1	0	0	1	1

Mål i avfallsplanen	Miljökvalitetsmål					
	Begränsad klimat-påverkan	Frisk luft	Bara naturlig försurning	Giftfri miljö	Ingen övergödning	God bebyggd miljö
3. Avfall från enskilda avlopp Mål 3: År 2020 ska andelen sorterat toalettavfall från slutna tankar, som behandlas lokalt och återförs till jordbruksmark, vara 20 procent.	0	0	0	1	1	1
4. Nedskräpning och dumpning Mål 4.1: Nedskräpningen ska minska från 9 föremål/m ² 2013 till 6 föremål/ m ² 2018.	0	0	0	1	0	1
Mål 4.2: Dumpningen ska minska från 100 stycken/år 2012 till 50 stycken/år 2020.	1	0	0	1	0	1
5 Nöjda medborgare Mål 5: Medborgarna ska vara mycket nöjda med renhållning och sophämtning 2020.	0	0	0	0	0	1
6. Nedlagda deponier Mål 6: Senast 2020 ska samtliga deponier i kommunen ha genomgått en undersökning, enligt MIFO fas 1.	0	0	0	1	1	1
7. Bygg- och rivningsavfall Mål 7: Senast år 2020 ska 70 viktprocent av icke farligt bygg- och rivningsavfall återanvändas eller återvinnas.	1	1	1	0	0	1

Utvärderingen visar att genomförandet av avfallsplanens mål har positiv effekt på miljökvalitetsmålen. Effekten bedömd relativt nollalternativet.

Uppföljning och utvärdering

Tekniska nämnden har det övergripande ansvaret för uppföljningen av avfallsplanen. De mätetal som redovisas under respektive delmål kommer att sammanställas och följas upp årligen, och redovisas för tekniska nämnden i samband med halvårsbokslutet.

Sammanställningen ska även delges allmänheten.

Fyra år efter planens antagande ska en större översyn och analys göras. Denna ska redovisas för kommunfullmäktige.

Bilaga Sammanställning relevanta miljö kvalitetsmål till bilaga 6

Miljö kvalitetsmålen är tagna från Miljömålsportalen, www.miljomal.se

Begränsad klimatpåverkan

"Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.

Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås."

För att inte riskera en farlig påverkan på klimatsystemet har EU:s medlemsstater enats om målet att begränsa ökningen av den globala medeltemperaturen till högst 2 grader jämfört med förindustriell temperaturnivå.

För att uppnå denna temperaturbegränsning bör den sammanlagda halten i atmosfären av växthusgaserna på lång sikt inte överskrida 400 miljondelar (ppm). Halten räknas som koldioxidekvivalenter. Det är ett mått på den mängd växthusgaser, där bidraget från varje enskild gas har räknats om till den mängd koldioxid som har samma inverkan på klimatet.

Förbränning av fossila bränslen, såsom gas, kol och oljeprodukter, som huvudsakligen används för el- och värmeförsörjning samt för transporter, svarar för det största bidraget till växthuseffekten både i Sverige och i övriga världen.

Frisk luft

"Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas."

Luftföroreningar påverkar människors hälsa på många sätt och medför i medeltal flera månaders förkortad livslängd. Skogens träd och jordbrukets grödor skadas av ozon vilket medför stora kostnader.

Luftföroreningar påverkar också material som metall, gummi, plast och kalksten så att de bryts ned snabbare. Därigenom skadas till exempel byggnadskonstruktioner och föremål som är kulturhistoriskt värdefulla.

De luftföroreningar som är skadligast är inandningsbara partiklar, ozon och vissa organiska kolväten. De lokala utsläppen kommer framför allt från vägtrafiken och från enskild uppvärmning med ved. Arbetsmaskiner som gräsklippare, motorsågar och grävmaskiner bidrar också med stora mängder.

Bara naturlig försurning

"De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hällristningar."

Trots att försurningen i Sverige har minskat bedöms en tiondel av sjöarna vara försurade på grund av människans olika verksamheter. Det som förorsakar försurningen är utsläpp från transporter, energianläggningar, industri och jordbruk.

Svaveldioxid, kväveoxider och ammoniak är de ämnen som har störst betydelse för försurningen. Skogsmarken kan även försuras genom själva skogsbruket – alltså inte bara genom nedfallet av försurande luftföroreningar.

Giftfri miljö

"Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna."

Fortfarande saknas mycket kunskap om vilka egenskaper hos kemikalier och föroreningar som påverkar människors hälsa och miljön. Därför är riskerna svåra att begränsa. Vissa kemiska ämnen har dock välkända negativa effekter på både vår hälsa och miljön.

Hittills har mer än 12 000 kemiska ämnen som ingår i kemiska produkter registrerats i Kemikalieinspektionens produktregister. Ännu fler ämnen ingår i till exempel bilar, kläder, plastartiklar och byggnadsmateriel. Hur många okända ämnen som kommer in i Sverige via importerade varor är okänt. Ytterligare kemiska ämnen bildas oavsiktligt i industriella processer

Regeringen har fastställt sex preciseringar av miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö:

- **Den sammanlagda exponeringen för kemiska ämnen**
Den sammanlagda exponeringen för kemiska ämnen via alla exponeringsvägar inte är skadlig för människor eller den biologiska mångfalden.
- **Användningen av särskilt farliga ämnen**
Användningen av särskilt farliga ämnen har så långt som möjligt upphört.
- **Oavsiktligt bildade ämnen med farliga egenskaper**
Spridningen av oavsiktligt bildade ämnen med farliga egenskaper är mycket liten och uppgifter om bildning, källor, utsläpp samt spridning av de mest betydande av dessa ämnen och deras nedbrytningsprodukter är tillgängliga.
- **Förorenade områden**
Förorenade områden är åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön

- **Kunskap om kemiska ämnens miljö- och hälsoegenskaper**
Kunskap om kemiska ämnens miljö- och hälsoegenskaper är tillgänglig och tillräcklig för riskbedömning
- **Information om farliga ämnen i material och produkter**
Information om miljö- och hälsofarliga ämnen i material, kemiska produkter och varor är tillgänglig.

Ingen övergödning

"Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten."

Övergödning orsakas av för höga halter av kväve och fosfor i marken eller vattnet. Dessa näringsämnen hamnar i miljön till exempel genom nedfall från luften av kväveoxider från trafik och kraftverk.

Andra källor till övergödning är ammoniak från jordbruket och fosfor i utsläpp från avloppsreningsverk och industrin. Ämnena förs i sin tur med vattendragen till sjöar och hav.

Problemen med övergödning finns framför allt i södra Sverige, men tecken finns även i fjällområdena. Växtligheten förändras successivt när kväve lagras upp i marken i skogar, ängs- och betesmarker. Arter som är anpassade till näringsfattiga miljöer trängs undan.

I havsmiljön är övergödning ett av de allvarligaste hoten. Den orsakar bland annat algblomning, som leder till att vattnet blir grumligt, tångbältena minskar och artsammansättningen förändras. I värsta fall uppstår syrebrist på bottenarna. Även många sjöar och vattendrag är kraftigt övergödda, och effekterna är i stort sett samma som i havet.

God bebyggd miljö

"Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas."

Under de senaste 40 åren har tätorternas befolkning och yta ökat kraftigt. Tätorterna har expanderat i ytterområdena, och därmed har avstånden och behovet av transporter ökat. För att mildra de negativa följderna krävs satsningar på miljövänliga, säkra, bekväma och tidseffektiva transportmedel.

Samtidigt som tätortsytan har växt har bebyggelsen i centrala delar förtätats; grönområden inne i tätorten har bebyggts. På så sätt har möjligheterna till rekreation utomhus nära bostaden minskat.

Bebyggelsen står för cirka 40 procent av den totala användningen av energi i Sverige. För att minska utsläppen av koldioxid – och därmed växthuseffekten – byggs fjärrvärme baserad på biobränsle ut.

Ett stort antal människor utsätts för buller över riktvärdena både utomhus vid sin bostad och inomhus. Därför upplevs trafikbuller ofta som det största miljöproblemet i tätorter. Man känner sig dock mindre störd om man har en "tyst sida" i bostaden, alltså en sida mot en ostörd gård.

Tio preciseringar

Regeringen har fastställt tio preciseringar av miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö:

- **Hållbar bebyggelsestruktur**
En långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur har utvecklats både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse samtidigt som byggnader är hållbart utformade.
- **Hållbar samhällsplanering**
Städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor.
- **Infrastruktur**
Infrastruktur för energisystem, transporter, avfallshantering och vatten- och avloppsförsörjning är integrerade i stadsplaneringen och i övrig fysisk planering samt att lokalisering och utformning av infrastrukturen är anpassad till människors behov, för att minska resurs och energianvändning samt klimatpåverkan, samtidigt som hänsyn är tagen till natur- och kulturmiljö, estetik, hälsa och säkerhet.
- **Kollektivtrafik, gång och cykel**
Kollektivtrafiksystem är miljöanpassade, energieffektiva och tillgängliga och det finns attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar.

- **Natur- och grönområden**
Det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet.
- **Kulturvärden i bebyggd miljö**
Det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas.
- **God vardagsmiljö**
Den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur.
- **Hälsa och säkerhet**
Människor utsätts inte för skadliga luftföroreningar, kemiska ämnen, ljudnivåer och radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.
- **Hushållning med energi och naturresurser**
Användningen av energi, mark, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt för att på sikt minska och att främst förnybara energikällor används.
- **Hållbar avfallshantering**
Avfallshanteringen är effektiv för samhället, enkel att använda för konsumenterna och att avfallet förebyggs samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår tas till vara i så hög grad som möjligt samt att avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

Bilaga 7

Uppgifter till länsstyrelsens sammanställning

1 Administrativa uppgifter

Kommun: Södertälje kommun

År: 2014

Datum när planen antogs: *planen ej antagen*

Ansvarig nämnd: Tekniska nämnden

Övriga medverkande nämnder: Miljönämnden

2. Kommunens befolkning och struktur

Befolkning totalt: 91 500

Datum: 2014-03-31

Antal hushåll i småhus: 12 430 (2012)

Antal hushåll i flerbostadshus: 27 117 (2012)

Antal hushåll i fritidshus: 2692 (2012)

3. Avfall som kommunen ansvar för

Totalt insamlad mängd avfall: 67 000 ton

Insamlad mängd matavfall till biologisk behandling: 4300 ton

Insamlad mängd farligt avfall: 2000 ton

4. Avfall som omfattas av producentansvar

Insamlade mängder avfall: 7700 ton

5. Anläggningar för återvinning och bortskaffande av avfall Se Avfallsplanens bilaga 2.

6. Lokala mål om utgår ifrån nationella miljö kvalitetsmål och regionala mål

nr	Mål	mätetal
1	Hushållens avfall Hushållens avfall ska minska genom förebyggande åtgärder och ökad återanvändning. Återvinningen ska öka genom förbättrad sortering och genom att utsorterade fraktioner återvinns.	
1.1	Öka återbruket av grovavfall så att mängden minskar från 133 kg/person och år 2012 till högst 90 kg/person och år 2020.	Kilo grovavfall per invånare och år
1.2	Restpåsen ska minska från 166 kg/person och år 2012 till högst 100 kg/person och år 2020.	Mängd restpåse per person och år Andel matavfall, förpackningar, textil och farligt avfall i restpåsen
1.3	Mängden farligt avfall i restpåsen ska minska från 1,5 kg/person och år 2012 till högst 0,1 kg/person och år 2020.	Mängd farligt avfall i restpåsen Information från plockanalyser
2	Matavfall Mängden matavfall ska minska och kvaliteten på matavfallet ska förbättras. Matavfallet ska behandlas så att både energin och näringsämnen tas tillvara på ett effektivt sätt. Återvinningen ska inte bidra till ökad förorening.	
2.1	Matsvinnet från både hushåll och verksamheter ska minska varje år	Mängd matavfall från hushåll per invånare och år, uppdelat på matsvinn och övrigt matavfall Mängd matavfall från verksamheter hushåll per invånare och år, uppdelat på matsvinn och övrigt matavfall
2.2	I påsen för matavfall ska rättsorteringsgraden öka från 85 procent 2011 till minst 95 procent 2020 (inklusive emballage).	Rättsorteringsgraden i matavfallspåsen
2.3	År 2020 ska minst 50 procent av allt matavfall i kommunen återvinnas så att energi och näringsämnen tas tillvara på ett sätt så att giftfri miljö främjas	Andelen matavfall som sorteras ut för återvinning av energi och näringsämnen Andelen matavfall som komposteras i egen varmkompost Andel av rötresten som återförs till jordbruksmark
3	Avfall från enskilda avlopp Hushållens avlopp ska om möjligt källsorteras så att toalettavfallet kan behandlas separat. Målet är att återföra avloppets näringsämnen utan inblandning av främmande ämnen.	
3.1	År 2020 ska andelen slutna tankar, som behandlas lokalt och återförs till jordbruksmark, vara minst 20 procent.	Andelen sorterat toalettavfall från slutna tankar som behandlas lokalt och återförs till jordbruksmark Antalet fastigheter med snålspolande toalett/vakuumtoalett

4	Nedskräpning och dumpning Södertälje kommun ska vara en ren och snygg kommun där invånarna känner sig trygga.	
4.1	Nedskräpningen ska minska från 9 föremål/10 m ² 2013 till högst 5 föremål/10 m ² 2020.	Antal skräpföremål/10 m ² – Håll Sverige Rent-mätning
4.2	Dumpningen ska minska från 100 stycken/år 2012 till högst 20 stycken/år 2020.	Antal dumpningar per år
5	Nöjda medborgare Kommuninvånarna ska vara nöjda med renhållning och sophämtning.	
5.1	Medborgarna ska vara nöjda med renhållning och sophämtning 2020. Betygsindex ska vara högre än 65 i SCB:s medborgarundersökning.	SCB:s medborgarundersökning, betygsindex för renhållning och sophämtning
6	Nedlagda deponier Risken för negativ miljöpåverkan från nedlagda deponier ska minska.	
6.1	Senast 2020 ska samtliga deponier med riskklass 2 eller högre, där kommunen är huvudman ha ett framtaget åtgärdsprogram	Andel deponier som har riskklassats enligt MIFO fas 1 Andel deponier med riskklass 2 eller högre som har ett åtgärdsprogram
6.1	Senast 2020 ska samtliga deponier i kommunen ha genomgått en undersökning, enligt MIFO fas 1.	Andel deponier som genomgått en undersökning enligt MIFO fas 1 Andel deponier med känd huvudman
7	Bygg- och rivningsavfall Andelen bygg- och rivningsavfall som återanvänds och återvinns ska öka.	
7.1	Senast år 2020 ska minst 70 viktprocent av icke farligt bygg- och rivningsavfall återanvändas eller återvinnas.	Mängden icke farligt bygg- och rivningsavfall som återanvänds eller återvinns Antalet inspektioner på byggarbetsplatser

Bilaga 8

Samrådsredogörelse

1 Bakgrund

Avfallsplanen ska enligt naturvårdsverkets föreskrifter innehålla en beskrivning av hur det samråd som krävs enligt 15 kap. 13 § miljöbalken har bedrivits. I miljöbalken står det:

”När ett förslag till renhållningsordning upprättas, skall kommunen på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken. Innan förslaget till renhållningsordning antas, skall det ställas ut till granskning under minst fyra veckor. När renhållningsordningen antas skall de synpunkter som kommit fram vid samrådet och granskningen enligt första och andra styckena beaktas”.

2. Samråd 13 januari till 31 mars 2014

Samrådet pågick under tiden 13 januari – 31 mars 2014. Information av om detta fanns i ”informationsbladet” och på kommunens hemsida. De aktörer som bedömdes ha störst intresse av avfallsplanen har fått ett direkt remissutskick. Information om samrådsförslaget har hållits i de nämnder som önskat det.

Under hela samrådstiden har det funnits en utställning om avfallsplanen i Stadshuset, där man även har kunnat hämta ett tryckt samrådsförslag. Avfallsplanen med bilagor har under samrådet funnits tillgängligt på kommunens hemsida, där det även funnits möjlighet att direkt skicka in synpunkter och frågor. Planen har funnits sammanfattad i en kortversion som också översatts till finska, engelska och arabiska.

Under samrådstiden inkom 28 yttranden, varav 20 från remissinstanser och åtta från allmänheten. Yttrandena sammanställdes i en samrådsredogörelse och avfallsplanen omarbetades utifrån inkomna synpunkter.

I juni 2014 beslutade tekniska nämnden, efter att ha godkänt samrådsredogörelsen och den omarbetade avfallsplanen, att kontoret skulle ta fram handlingar inför utställning av avfallsplanen.

3. Utställning 23 juni – 28 augusti 2014

Utställningen pågick under tiden 23 juni – 28 augusti 2014. Information av om detta fanns på kommunens hemsida. De aktörer som bedömdes ha störst intresse av avfallsplanen har fått ett direkt remissutskick. Under utställningstiden har det funnits en utställning om avfallsplanen i Stadshuset. Avfallsplanen, med en kortversion och samrådsredogörelsen har under utställningen funnits tillgänglig på kommunens hemsida, där det även funnits möjlighet att direkt skicka in synpunkter och frågor. Planen har sammanfattats i en kortversion.

Under utställningstiden inkom elva (11) yttranden, varav nio (9) från remissinstanser och två (två) från allmänheten. Yttrandena och synpunkter har sammanställts i en utställningsredogörelse. Avfallsplanen har omarbetats utifrån inkomna synpunkter.